

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ІНСТИТУТ ПРАКТИЧНОЇ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА АРТ-МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА АРТ-МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ІВЕНТ-ТЕХНОЛОГІЙ**

На правах рукопису

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістр

на тему:

**СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК ЗАКЛАДІВ МИСТЕЦЬКОЇ
ОСВІТИ**

Виконала студентка II курсу,

Групи МКД-11-22з

Спеціальності: 028 Менеджмент

соціокультурної діяльності

Зубріліна Ксенія Юріївна

Керівник: кандидат економічних наук,

доцент Воробйова Н.П.

Рецензент: Савченко О.О.

кандидат істричних наук, провідний

науковий співробітник

Скарбниці Національного музею

історії України

Допущено до захисту:

протокол засідання кафедри

№ 5 від 22 листопада 2023 р.

в.о. завідувача кафедри арт-менеджменту

та івент-технологій

_____ Вікторія ДОБРОВОЛЬСЬКА

Київ – 2023

АНОТАЦІЯ

Зубріліна К.Ю. Стратегічний розвиток закладів мистецької освіти.
– Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Об’єкт дослідження: стратегічний розвиток закладів мистецької освіти.

Предмет дослідження: теоретичні та методичні підходи до процесу стратегічного розвитку закладів мистецької освіти.

Мета дослідження: дослідження проблематики стратегічного розвитку закладів мистецької освіти.

У кваліфікаційній роботі досліджено історичні витоки розвитку мистецької освіти в Україні, проаналізовано державну політику та законодавчу базу стратегічного розвитку мистецької освіти в Україні, охарактеризовано стратегічний менеджмент як провідну складову у створенні сучасної мистецької школи. Також в роботі охарактеризовано мистецькі школи як суб’єкти культурно-мистецького життя та принципи функціонування та розвитку мистецьких шкіл України, крім цього розглянуто функціонування мистецьких шкіл в умовах воєнного часу. В роботі також представлена розроблена Стратегія розвитку Комунального закладу спеціалізованої мистецької освіти «МИСТЕЦЬКА ШКОЛА №2» КАМ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ.

Ключові слова: мистецька освіта, мистецька школа, стратегічний розвиток, стратегія розвитку закладу мистецької освіти.

Zubrilina K. Strategic development of art educational institutions.

Object of research: strategic development of art education institutions.

Subject of research: theoretical and methodological approaches to the process of strategic development of art education institutions.

The purpose of the study: study of issues of strategic development of art education institutions.

The qualification work examines the historical origins of the development of art education in Ukraine, analyzes the state policy and legislative framework for the strategic development of art education in Ukraine, characterizes strategic management as a leading component in the creation of a modern art school. The work also characterizes art schools as subjects of cultural and artistic life and the principles of functioning and development of art schools of Ukraine, in addition to this, the functioning of art schools in wartime conditions is considered. The work also presents the developed Development Strategy of the Communal Institution of Specialized Art Education «ART SCHOOL №2» city of Kamianske.

Keywords: art education, art school, strategic development, development strategy of an art education institution.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	9
1.1. Історичні витоки розвитку мистецької освіти в Україні	9
1.2. Державна політика та законодавча база стратегічного розвитку мистецької освіти в Україні.....	19
1.3. Стратегічний менеджмент як провідна складова у створенні сучасної мистецької школи	26
<i>Висновок до першого розділу</i>	36
РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІОНУВАННЯ МИСТЕЦЬКИХ ШКІЛ УКРАЇНИ В СУЧАСНОМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ	38
2.1. Мистецькі школи як суб'єкти культурно-мистецького життя.....	38
2.2. Функціонування мистецьких шкіл в умовах воєнного часу.....	44
2.3. Принципи функціонування та розвитку мистецьких шкіл України.....	49
<i>Висновок до другого розділу</i>	53
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ «МИСТЕЦЬКА ШКОЛА №2» КАМ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ	54
3.1. Потенціал розвитку закладу в ретроспективному огляді.....	54
3.2. Внутрішня система забезпечення якості мистецької освіти в досліджуваному закладі.....	68
3.3. Розробка Стратегії розвитку КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР	79
<i>Висновок до третього розділу</i>	102
ВИСНОВКИ	103
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	110
ДОДАТКИ	116

ВСТУП

Актуальність дослідження. Головними завданнями розвитку мистецької освіти є – забезпечення мистецької освіченості для всіх, загального естетичного виховання з дитячого віку, підвищення престижу культурно-просвітницьких професій, запровадження нових механізмів підготовки кадрів на засадах, що поєднують державне фінансування із залученням коштів підприємств, приватних осіб, спонсорів і меценатів, запровадження нових сучасних механізмів навчання з урахуванням українського та європейського досвіду, вдосконалення законодавчої та нормативної бази з урахуванням специфіки мистецької освіти, посилення соціального захисту викладачів мистецьких навчальних закладів, оновлення складу музичних інструментів в музичних закладах освіти, удосконалення системи підготовки та підвищення кваліфікації кадрів з урахуванням реальної потреби галузі в кваліфікованих фахівцях, створення та видання сучасних підручників і навчальних посібників для мистецьких навчальних закладів.

Незважаючи на складні часи, спричинені збройною агресією РФ, соціально-економічні умови, необхідно все робити для того, щоб мистецька освіта й надалі залишалася духовною потребою людей, відігравала помітну роль у формуванні громадянина України, творчої особистості, здатної жити й творити в умовах глобалізаційних процесів, інтеграції держави у світове співтовариство.

Важлива роль у сучасних державотворчих процесах належить мистецькій освіті як специфічній освітній галузі. Саме через неї реалізуються актуальні завдання збереження духовної спадщини народу, формується естетична культура особистості. Зміни, що сьогодні відбуваються у мистецькій освіті, її інтеграція у світовий культурний простір, розв'язання проблем духовного виховання молодого покоління зумовлюють актуальність цієї теми.

Метою роботи є дослідження проблематики стратегічного розвитку закладів мистецької освіти.

Завдання роботи:

- розглянути історичні витоки розвитку мистецької освіти в Україні;
- проаналізувати державну політику та законодавчу базу стратегічного розвитку мистецької освіти в Україні;
- охарактеризувати стратегічний менеджмент як провідну складову у створенні сучасної мистецької школи;
- дослідити мистецькі школи як суб'єкти культурно-мистецького життя;
- простежити функціонування мистецьких шкіл в умовах воєнного часу;
- охарактеризувати принципи функціонування та розвитку мистецьких шкіл України;
- дослідити потенціал розвитку закладу спеціалізованої мистецької освіти «Мистецька школа №2» Кам'янської міської ради в ретроспективному огляді за 2019-2023 рр.;
- проаналізувати внутрішню систему забезпечення якості мистецької освіти в досліджуваному закладі;
- розробити Стратегію розвитку комунального закладу спеціалізованої мистецької освіти «Мистецька школа №2» Кам'янської міської ради.

Об'єкт дослідження: стратегічний розвиток закладів мистецької освіти.

Предмет дослідження: теоретичні та методичні підходи до процесу стратегічного розвитку закладів мистецької освіти.

Методи дослідження. Для опрацювання теоретичних положень застосовано низку загальнонаукових методів, зокрема, аналізу й синтезу, методів індукції та дедукції, що допомогли виявити взаємозв'язок між явищами й поняттями з теми. Також в межах проведеного дослідження

використано метод спостереження та порівняння. Під час збирання й узагальнення теоретичних та практичних матеріалів використано описовий метод, що дозволило комплексно дослідити різні аспекти стратегічного розвитку мистецької освіти в цілому та досліджуваного закладу мистецької освіти зокрема.

Джерельна база та стан наукової розробленості теми. Дослідження проблем мистецької освіти свідчить про багатовекторність її вивчення. Так, у працях сучасних філософів Ю. Л. Афанасьєва, В. А. Бітаєва, В. І. Мазепи, В. А. Лічковаха, Л. Т. Левчук порушуються проблеми естетичного виховання, гуманізації особи. Аналізуються теоретичні аспекти мистецтва, його культуротворчий і виховний потенціал, розглядається розвиток духовної культури та світоглядної позиції особистості засобами мистецтва.

Поняття мистецької освіти сучасні вчені-педагоги розглядають у нерозривному зв'язку із загальною освітою, не виділяючи особливостей професійної мистецької освіти та її структурних складових. Сьогодні продуктивно розробляється мистецько-освітня проблематика. У роботах С. М. Волкова, І. Ф. Ляшенка, О. Г. Майорової, О. І. Малозьомової, С. І. Нікуленко, О. В. Овчарук та інших розглядаються питання історії мистецької освіти, здійснюється аналіз проблем діяльності окремих видів мистецьких навчальних закладів, позашкільної освіти, проблем підготовки мистецьких кадрів у сфері музичної, художньої, хореографічної, театральної освіти.

Також в роботі розглянуто особливості організації системи менеджменту сфери культури та мистецтв за Грушиною А.І. [15], концепцію сучасної мистецької школи [21], проаналізовано механізм збереження та розвитку мереж мистецьких шкіл в умовах запровадження децентралізації [32], проаналізовано матеріалу сайту Всеукраїнської асоціації закладів мистецької освіти [38].

Наукова новизна отриманих результатів полягає в подальшому розвитку та узагальненні теоретичних та практичних положень щодо стратегічного розвитку закладів мистецької освіти.

Практичне значення отриманих результатів полягає в розробленій Стратегії розвитку КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР на 2024 – 2029 роки. Стратегія визначає стратегічні орієнтири розвитку КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР, обґрунтовує й систематизує організаційні шляхи їх досягнення, визначає ресурсні потреби, скеровує діяльність педагогічного колективу на конкретний результат.

Апробацію результатів дослідження було здійснено шляхом оприлюднення досягнутих результатів на VIII Міжнародній науково-практичній конференції «Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми і перспективи» 23 листопада 2023 року, тема доповіді «Стратегія розвитку мистецької школи в сучасному інформаційному просторі».

Структура роботи. Логіка дослідження зумовила таку структуру роботи: вступ, де зазначено актуальність, мету, завдання, об'єкт, предмет, методи, наукову новизну, практичне значення; перший розділ, що складається із трьох підрозділів, другий розділ, що складається із трьох підрозділів, третій розділ, що складається із трьох підрозділів, висновки, додатки та список використаних джерел. Загальний обсяг роботи 126 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

1.1. Історичні витоки розвитку мистецької освіти

В Україні мистецька освіта має давні історичні традиції, які загартовувалися роками. Саме на Україні народилися та пройшли своє творче становлення геніальні митці та педагоги : Соломія Крушельницька, Борис Гмиря, Григорій Сковорода, Давид Ойстрах та багато інших.

Адміністративний устрій, і пов'язане з ним суспільно-політичне життя та соціально-економічний розвиток України XIX ст. являв собою швидкоплинну різними подіями картину. З початку 1796 р. На території України поширювався загальноросійський адміністративний устрій та пов'язані з ним реформи. Лівобережну й Правобережну Україну було поділено на губернії. Лівобережна Україна організувалась спочатку у Малоросійську губернію, пізніше її було перетворено у Малоросійське генерал-губернаторство (до складу якого увійшла Чернігівська і Полтавська губернії); Слобожанщина переорганізована на Слобідсько-Українську губернію; у Правобережній Україні створено Київську, Подільську, Волинську, Новоросійську губернії та ін.. Новоросійська губернія довгий час реконструювалась, перейменовувалась (на Херсонську) і ділилась (на Катеринославську, Вознесенську, Таврійську, Миколаївську губернії) та ін. Це свідчило про те, що у всіх цих губерніях повинна була існувати єдина система освіти як загальної так і музичної. Цією проблемою безпосередньо займалось Міністерство народної освіти, яким у 1884 р. І була розроблена система народної освіти. Вона мала на меті відкриття мережі шкіл (нижчих, середніх і вищих) в яку входили : парафіяльні (однокласні), повітові (двокласні), недільні школи, гімназії, ліцеї, приватні пансіони, інститути шляхетних дівчат, університети; організовувались шкільні округи, кураторами яких були університети [1, с. 54].

Особливо відзначалась діяльність Київського університету імені св.Володимира (який був відкритий у 1834 р.), внаслідок чого було організовано Київський навчальний округ, який опікувався контролем і допомогою в організації навчання в таких губерніях України як : Київська, Волинська, Подільська, Полтавська, Чернігівська. Київському університету св. Володимира долею було призначено вести велику просвітну роботу і стати центром боротьби за відродження національної культури, ідеї загальнокультурного виховання. Лідером відродження і прикладом невтомного збирача народних традицій і музично-поетичного фольклору був перший ректор університету св. Володимира М. Максимович (1804-1873 рр.). До його наукового доробку входили дослідження в галузі історії, літератури, етнографії, ботаніки [2, с. 50].

Особливо цікаві збірки українських народних пісень Володимира М. Максимовича, які він записував сам і закликав записувати читачів без змін, як “вони співаються в народі”. “Грандіозна праця Максимовича фольклориста, його діяльність як ректора і професора, яка прилучала слухачів до його ідей та наукових інтересів, ставали орієнтирами для університетської молоді на шляху вивчення історії й культури рідного народу”.

Своєрідністю української системи загальної музичної освіти ХІХ ст. в Україні було формування її під європейським впливом ідей гуманістичного Відродження. Цей період відзначився розвитком братських шкіл. Вони створювалися для збереження мови, народних традицій і самої ідентичності переважно на західній території України, і були головним чинником розвитку духовної культури українців. Це відбувалось тому, що їм загрожували Польсько-Литовська експансія та “полонізація і покатоличення населення”, поширювали сфери політичного, духовного, економічного впливу на Україну [3 с. 9] .

Аналіз історичних джерел допомагає дізнатися про відкриття великого числа шкіл різноманітних за напрямками своєї діяльності, для різних верств

населення, багатьох вікових категорій населення – пансіони, братські школи, школи при сільських церквах та монастирях, ліцеї, гімназії, народні початкові школи. Музична грамота і спів обов'язково входили до переліку дисциплін, що вивчалися і визначалися рівень естетичного виховання. На першому плані для братських шкіл було вивчення наук, але естетичний розвиток не залишався осторонь для розвитку шляхетського смаку в учнях. Цінувалися малювання, спів та музика.

Популярність партесного співу і використання його в різних святкових і важливих політичних заходах підтверджується історичними документами (грамотами, наказами тощо). Братські школи були кузнею демократично налаштованих педагогічних кадрів, несли свої знання в педагогічну практику шкіл тих часів. Не зважаючи на заборони царським урядом поширення народного мистецтва, мови, літератури і культури взагалі, розвивається кобзарське мистецтво, яке у XVI-XVII році досягло найвищої майстерності й популярності, враховуючи тяжкі умови не тільки поширення цього виду національного мистецтва, а просто виживання його виконавців. Збереженню народних кобзарських традицій і пісень, українська національна культура завдячує легендарному кобзарю Остапу Вересаю, який незважаючи на всі заборони, продовжував свою місію збирача, популяризатора народного музичного фольклору [4, с. 9].

На початку XIX ст. поширювалась мода на домашнє виховання дітей та юнацтва обох статей, яке складалось з вміння танцювати, грати на фортепіано або гітарі, співати, говорити по-французьки, малювати. Даний вид поширення музичної освіти передбачав переважно побутове музикування : спів романсів, арій з популярних опер, під особистий акомпанемент; в більш великих родинх організовували сімейний хор або оркестр. У домашньому музикуванні або співах обов'язково приймали участь найменші домочадці. Грали на різних інструментах: у містах грали на фортепіано, скрипці, віолончелі, флейті; в сільській місцевості співали народні та церковні пісні, грали на бандурі, сопілці. В маєтках, де важко було знайти хорошого вчителя

музики, дітей навчали самі батьки, які в свій час отримали музичну освіту в гімназіях, приватних пансіонах, інститутах для шляхетних дівчат або кріпосні музиканти [2].

З періодичної преси, спогадів та популярної літератури дізнаємось про наповнене різноголосою музикою життя українців: на вулицях міст з вікон будинків линула музика домашнього музикування, на площах, ярмарках, святах виступали оркестри; на танцювальних майданчиках грали духову музику для молодіжних розваг. Підданий Росії відомий теоретик і музикант Гесса-де-Кальве, повернувшись із закордону писав у своїх спогадах : “Мені здається .., що немає ні однієї нації у світі, яка б мала стільки ж природної схильності до музичного мистецтва, як наша...”, підкреслюючи, що музичному вихованню своїх дітей українське дворянство надає особливого значення, оскільки як виключення можна знайти родину чи будинок без фортепіано. Музика збирала і об’єднувала навколо себе молодших і старших членів родини, що допомагало їм удосконалювати свою виконавську майстерність, і взагалі вільний час було прийнято проводити у заняттях музикою. Підтвердженням того, що домашнє музичне виховання в українських містах активно впроваджувалося і було рушійним поштовхом для розвитку української культури загального рівня свідчить хроніка з рубрики “Музыкальные беседы” журналу “Киевский телеграф” (1859 р.) : “Пройдіть вранці міськими вулицями і завулками, скрізь ви почуєте звуки фортепіано, що наповнюють повітря гамами і вправами – а фортепіано в наш час самий загальний представник музичальності. Пройдіть біля жіночих пансіонів. Там ще більша маса звуків обіляє вас, як дощем. ... Прогуляйтеся ввечері по місту і ви почуєте в багатьох будинках звуки фортепіано, співу, скрипки, флейти, віолончелі” [2] .

За статистичними даними 1850 року на Україні було відкрито 1151 народну школу, де навчались 58 262 учнів. З приходом до влади Олександра II в царській Росії повстало питання про “корисність поширення письменності серед простого люду та питання про те як треба його

виховувати”, що стало головною перешкодою в поширенні грамотності серед населення. Це спричинило освітній рух на Україні за поширення і введення української мови у програму народних шкіл. Діячі національної освіти К. Ушинський, В. Антонович та інші виступали в підтримку національної освіти, доводячи на сторінках преси, що українська мова не приносить ніякої шкоди Російській державі та не подається в школі “с целью прославления свободы”. К. Шамаєва, досліджуючи проблему “Музичної освіти в Україні у першій половині XIX ст.” пише, що освітні процеси і просвітницький рух сусідніх з Україною держав Росії і Польщі розвивався подібно один до одного, оскільки всі вони переживали події, пов’язані з долею держав і народів: повстання, визвольні рухи, боротьба за національну гідність, національну школу. Однак, слід відмітити оригінальність і неповторність формування української культури цього періоду, “сповненого драматизму і величі народного духу”, в яку масова музична освіта зробила свій внесок. Сусідські багатотисячні зв’язки України з російською і польською культурами, безпосередньо впливали і збагачували одна на одну, але чарівність українського національно-культурного колориту залишалась стрижневою і поступово проникала в зміст загальної музичної освіти російсько державного устрою масових шкіл, через народні обряди колядування, щедрювання тощо. “Історичні колізії збагатили культуру народу. XIX століття має неоціненний спадок – демократичні основи освіти, закладені братськими та дяківськими школами, традиції багатоаспектного, широкомасштабного просвітництва Києво-Могилянської академії, невичерпні скарби народної музики з її вершинними проявами – думами, історичними піснями, мистецтвом кобзарів і лірників” . У середніх і вищих навчальних закладах, з метою залучення учнів до богослужінь, організовувались церковні хори з кращих голосів і проводилось спеціальне навчання нотної грамоти, читанню з нот псалмів та духовних творів. “Статут навчальних закладів 1828 р. І постанови, що з’явилися за ним, завершили формування системи станової освіти, в якій чітко було визначено рівень знань для кожного стану : елементарне навчання

для селян, нижча і середня освіта для міського люду – міщан, купців, різночинців, широка енциклопедична освіта і мережа привілейованих навчальних закладів чекали дворянську молодь. До останніх належали гімназії і пансіони при них, інститути шляхетних дівчат, кадетські корпуси, шляхетні пансіони. Статути усіх названих закладів, не відносячи музику (на відміну від малювання) до обов'язкових предметів програми, передбачали організацію навчання музики для бажаючих”.

Початкова елементарна освіта була доступна лише для селян-кріпаків і найбіднішої частини міського населення. В парафіяльних закладах учбовий процес вели диякони та паламарі. Дітей бідняків примушували до вивчення гласів, псалмів, ірмосів та до церковного співу. Також навчали читанню священної історії та церковної літератури. Церковно-парафіяльна освіта бідняків була дуже значущою для загальнокультурного розвитку нижчих верств населення України. Хори при церквах набули активного поширення та піднялися на високий рівень, і виступили як шлях в ознайомленні з українською культурою. За свідченням Гесса-де-Кальве, українські співаки у кафедральних соборах мають такі голоси, які нізащо не почувеш за кордоном, а церковні хори з сільських хлопчаків і дівчаток “перетворюють столповий спів на усолоджувальну гармонію” . Причетність до виконавської хорової діяльності пробуджувала бажання дітей і молоді навчатися далі й шукати подальших шляхів, щоб задовольнити свої освітньокультурні потреби. Так, для продовження навчання особливої манери церковного співу, що був предметом прикраси богослужіння Києво-Печерської лаври, її митрополитом архімандритом Філаретом при церкві відкрилася спеціалізована школа хорового співу, де навчали клиросному співу (спеціальному церковному співу півчих, що супроводжує обряд богослужіння). (Тимошенко Микита Федотович, тенор-пікколо, 1890 р. Народження, Маріїнський театр, Петербург). Починаючи з XVII і до кінця XIX ст. Києво-Печерська лавра була культурнодуховним центром для різних верст населення України та здійснювала просвітницьку місію у інших губерніях. “Лаврських ченців

охоче використовували як учителів музики у Петербурзі”. Переведення ченців до інших церков і монастирів поширювало популярність церковного співу і залучало до сільських церков дітей молодшого віку, що допомагало виховувати за лаврськими традиціями молодих співаків. Набутий досвід спеціалізованої хорової школи при Києво Печерській лаврі запозичувалия церкви та монастирі в інших частинах України (Поліській губернії, Полтавській, Чернігівській та ін.) [5].

Музична освіта демонструвала загальну систему російського державного управління, за яким відбувалося розділення освітніх закладів за соціальними щабелями. Українська музична культура того періоду складалася з таких компонентів як світська музика, народна та духовна. Музична освіта періоду ХІХ ст. відзначається, із самого початку століття зміною так званої релігійної Реформації (значного послаблення домінування церковної освіти) на загальнодержавні російські освітні реформи, що були пов’язані з активізацією світського напрямку музичної освіти (система освіти, що розроблена міністерством народної освіти Російської імперії у 1804 р. та проект шкільної реформи, розроблений К. Ушинським та ін.). Характеризуючи музичну освіту в Україні ХІХ ст. зробимо висновок : не зважаючи на всі перепони і заборони Російської імперії, просвітницькі ідеї тих часів ґрунтуються на національних загальнокультурних традиціях. “На початку ХІХ ст. відбувся розподіл сфер впливу в галузі освіти між державою і церквою, завершилось формування двох різних освітніх систем – світської і церковної”. У цей період відбулось розмежування двох самостійних спрямувань у музичній культурі України – духовної і світської музики, що спричинило становлення і подальший розвиток двох освітніх систем, які не зважаючи на свою самостійність використовували в своїй практиці кращі традиції одна одної.

Мистецька освіта – найпродуктивніша інвестиція, що підвищує якість суспільства. Пріоритет мистецької освіти важливий ще й тому, що освітня

політика минулого періоду призводила до ідеологізації суспільної свідомості й зниження власне духовного потенціалу загальної культури.

Важлива роль у сучасних державотворчих процесах належить мистецькій освіті як специфічній освітній галузі. Саме через неї реалізуються актуальні завдання збереження духовної спадщини народу, формується естетична культура особистості.

Існувала і ціла низка проблем, які неможливо було вирішити в умовах тотальної централізації управління сферою освіти та уніфікації методичного забезпечення. Навчальні плани і принципи організації навчального процесу завжди перебували під контролем держави. Перед запровадженням методичної літератури у навчальний процес здійснювалось її обговорення, апробація, перевірка цінності. Через це навчальні програми, посібники і підручники мали високий науково-методичний рівень. Проте, така централізація і уніфікація системи освіти сповільнювала, а інколи і заважала оновлювати навчальний процес, була неспроможною швидко реагувати на вимоги часу, ускладнювала використання новаторських методів навчання. Негативно впливала на процес навчання і надмірна ідеологічна залежність навчального матеріалу [6].

Ще одним новаторством згаданого періоду є впровадження політики деспеціалізації навчальних закладів. Вітчизняний мистецтвознавець С. М. Волков вважає таку тенденцію здебільшого негативною. Учений зазначає, що так як були відсутні єдині державні стандарти освіти і деякі мистецькі спеціальності (хореографія, музичне виховання, образотворче мистецтво) були віднесені одночасно до напрямків «Освіта» і «Культура і мистецтво», то підготовкою мистецьких кадрів фактично почали займатися неспеціалізовані заклади освіти – педагогічні училища (коледжі), училища культури і навіть технічні навчальні заклади. Такі навчальні заклади готували вчителів музики, співу, малювання, креслення, танцю для загальноосвітніх шкіл або культосвітніх працівників, для яких не було головним завданням набуття професійної виконавської майстерності. Відповідно такі навчальні заклади не

відповідали стандартам спеціалізованих мистецьких навчальних закладів, але завдяки широкій мережі мали вплив на вироблення цих стандартів, враховуючи власні можливості. Це, своєї черги, призводило до необґрунтованого зниження критеріїв оцінки випускників [7].

Мистецька освіта – найпродуктивніша інвестиція, що підвищує якість суспільства. Пріоритет мистецької освіти важливий ще й тому, що освітня політика минулого періоду призводила до ідеологізації суспільної свідомості й зниження власне духовного потенціалу загальної культури.

Мистецька освіта, сутність якої, на думку академіка І. Зязюна, полягає у “поєднанні інтелекту і почуттів”, в сучасних умовах має бути складовою естетичного розвитку особистості, разом з формуванням творчості та культури методологічного мислення, стимулюванням пізнавальної й творчої активності у різних видах життєдіяльності людини.

Мистецька освіта в Україні вибудовувалася століттями й наразі набула чіткої системи, що за горизонталлю охоплює всі освітні сфери: загальна, позашкільна, професійна, у тому числі й спеціалізована, а за вертикаллю – усі рівні: дошкільня – школа – вища школа – післядипломна освіта.

Мистецька освіта України включає:

- початкову мистецьку освіту;
- профільну мистецьку освіту;
- фахову передвищу мистецьку освіту;
- вищу мистецьку освіту.

Свою діяльність педагогічні колективи мистецьких шкіл спрямовують на всебічний розвиток творчої особистості кожної дитини, становлення їх духовності та високих моральних цінностей, реалізацію здібностей та талантів.

У багатьох мистецьких школах викладачі вважають, що, оскільки важливими чинниками естетичного виховання є формування в учнів естетичних потреб та інтересів, то необхідним є створення належних умов для їх реалізації у різних видах мистецької діяльності, художньої творчості,

виховання естетичних смаків та способів виявлення естетичної активності. В мистецьких школах уже накопичується досвід роботи малих академій народних мистецтв, університетів народознавства, товариств народних умільців. Активно діють класи і школи кобзарів, сопілкарів, фольклорні ансамблі та етнографічні групи, вертепи. Викладачі проводять з учнями подорожі до джерел рідного слова, уроки на природі, уроки емоційної культури та мистецтвознавства.

Основи естетичної культури закладаються в ранньому дитинстві. Тому виключне значення має естетичне виховання учнів молодшого шкільного віку. Саме в цьому віці здійснюються перші свідомі кроки в світ прекрасного, від яких залежить успіх роботи на наступних етапах виховання, а нерідко – естетичні запити і уподобання дорослих людей.

Важливими питаннями функціонування спеціалізованих мистецьких навчальних закладів на сьогодні залишаються:

- поліпшення методичного забезпечення навчального процесу;
- підвищення рівня соціального захисту викладачів, зокрема, забезпечення права виходу викладачів на пенсію за вислугу років;
- надання щорічної основної відпустки тривалістю 56 календарних днів.

Система естетичного виховання будується з урахуванням принципу творчої самодіяльності учнів. Це виявляється у здатності школярів переносити вироблені творчі навички на виконання будь-якої справи.

Головними завданнями розвитку мистецької освіти є – забезпечення мистецької освіченості для всіх, загального естетичного виховання з дитячого віку, підвищення престижу культурно-просвітницьких професій, запровадження нових механізмів підготовки кадрів на засадах, що поєднують державне фінансування із залученням коштів підприємств, приватних осіб, спонсорів і меценатів, запровадження нових сучасних механізмів навчання з урахуванням українського та європейського досвіду, вдосконалення законодавчої та нормативної бази з урахуванням специфіки мистецької

освіти, посилення соціального захисту викладачів мистецьких навчальних закладів, оновлення складу музичних інструментів в музичних закладах освіти, удосконалення системи підготовки та підвищення кваліфікації кадрів з урахуванням реальної потреби галузі в кваліфікованих фахівцях, створення та видання сучасних підручників і навчальних посібників для мистецьких навчальних закладів.

Незважаючи на складні часи, спричинені збройною агресією РФ, соціально-економічні умови, необхідно все робити для того, щоб мистецька освіта й надалі залишалася духовною потребою людей, відігравала помітну роль у формуванні громадянина України, творчої особистості, здатної жити й творити в умовах глобалізаційних процесів, інтеграції держави у світове співтовариство.

Український класик Григорій Сковорода сказав: «Неталановитих дітей немає. Лише треба вчасно цей Божий дар побачити і розвинути.» Директор Львівської середньої спеціалізованої музичної школи-інтернату ім. Соломії Крушельницької Д. Комонько дуже доречно й влучно зауважив: «За кількістю талановитих дітей оцінюється рівень розвитку держави, це її внесок у світову скарбницю надбань людства.» На сьогоднішній день можемо з упевненістю заявити: шлях до Європи вже має конкретику – через особистості.

1.2. Державна політика та законодавча база стратегічного розвитку мистецької освіти в Україні

Культурна політика – це специфічний вид діяльності, регулюючий культурне життя населення, яке зводиться до впливу на особистість з метою формування її “картини світу”, через яку людина сприймає і оцінює навколишню дійсність. Держава, як головний суб’єкт культурної політики, об’єктивно зацікавлена у створенні такої картини світу – це такі компоненти, як світогляд, світосприйняття, світовідчуження, яка відповідає її інтересам.

Культурна сфера на даному історичному етапі виявляє тенденції до зростання соціокультурної стратифікації українського суспільства, виділення в сучасній картині світу субкультур, зростання впливу субкультур на ставлення людей до мистецтва, на художню культуру в цілому.

Сучасний період позначений зміною статусу, ролі та функцій національної культури України, яка стає якісною основою формування національної тотожності, впливаючи на характер функціонування та розвитку мистецтва, що сприяє закріпленню художніми засобами національно-культурної самоідентифікації. Усунення жорстких обмежень у розвитку культури супроводжується деідеологізацією культури, зняттям ієрархічної вертикалі в управлінні сферою культури з наданням значних можливостей для розвитку культури в регіонах України.

Регіональні проблеми розвитку культури стають одними із центральних і визначальних у реалізації засад національної культурної політики України. В українській культурі зростають місце та роль (особливо в засобах масової комунікації) недержавних форм задоволення культурнодозвільних потреб, укріплюються елементи громадянського суспільства в самоорганізації дозвілля, конкурентні державним органам культурологічні структури, в тому числі Центри культурних послуг. Функціонуючий належним чином Центр культурних послуг в територіальній громаді – це сучасний інтер'єр, багатофункціональне середовище, безбар'єрний простір, комфортні умови для персоналу, якісні і доступні послуги, задоволені і щасливі відвідувачі.

Модель Центру культурних послуг не змінилася і сьогодні, але деталізувалася потребами оптимізувати ресурси та швидко створити публічні простори для арт-реабілітації, легкої соціальної інтеграції населення (ВПО, демобілізованих військовослужбовців та їх сімей тощо), надання якісних культурних та супутніх гуманітарних послуг в умовах значних інфраструктурних втрат і руйнувань внаслідок повномасштабної війни російської федерації проти України. Всі цивілізовані держави ХХІ століття

визнають м'яку силу і міць культури у творенні змін. Не дивлячись на війну і намагання російської федерації знищити українців як націю, як державу, рухаємось в одному напрямку з цивілізованим світом. У напрямку визнання того, що культурні права – це невід'ємна частина фундаментальних прав людини [8].

Створення Центрів культурних послуг зумовлено потребою територіальних громад покращити свою культурну інфраструктуру та підвищити якість культурних послуг. Можливість створення Центрів культурних послуг передбачена нормативно-правовими документами. Проте деяким територіальним громадам складно самотійно гармонійно поєднати різні галузі сфери культури та супутніх сфер гуманітарної політики так, щоб вони утворили якісно нову структуру, яка допоможе ефективніше використовувати бюджетні кошти та покращити рівень культурних послуг в громаді [8].

Відкритість сфери української культури сприяє формуванню елементів інформаційного суспільства (використання комп'ютерів та інтернету), включенню української культури в європейський і світовий культурний простір, посиленню впливу інших культур. Події останніх років довели, що український народ відбувся як нація. Відповідно, зросла роль культури у націє- і державотворчих процесах, оскільки саме вона сприяє відновленню історичної пам'яті, формуванню демократичного способу мислення, розвитку й самореалізації особистості, а отже, утвердженню громадянського суспільства з високими гуманістичними цінностями, національною свідомістю та патріотизмом, зміцненню цілісності та суверенітету України.

Формування національної державності потребує проведення відповідної державної культурної політики. Саме від держави, її виваженої, обґрунтованої політики в галузі культури залежить зміцнення духовності, забезпечення необхідних умов для розвитку й діяльності людини, особистості як найвищої цінності суспільного розвитку.

Регулювання на державному рівні початковою мистецькою освітою України відбувається за допомогою розробки, опрацювання та затвердження певних нормативно-правових актів, які враховують всі вимоги сьогодення, включають реформування в галузі культури, і мають на меті створення конкурентоспроможного освітнього середовища, орієнтують на пошук ефективних шляхів підвищення якості освітніх послуг в мистецьких школах, всебічний естетичний розвиток та виховання молодого покоління.

Основні нормативні документи, які регламентують сучасну діяльність в сфері початкової мистецької освіти:

- Закони України «Про освіту» , «Про позашкільну освіту» , «Про культуру», «Про забезпечення функціонування української мови як державної» [18 – 20];

- Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження державного стандарту початкової спеціалізованої мистецької освіти» , «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» [16; 17];

- Накази Міністерства культури України: «Концепція сучасної мистецької школи», «Про затвердження положення про мистецьку школу», «Про затвердження типових освітніх програм базового підрівня початкової мистецької освіти» , «Про затвердження методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм мистецьких шкіл», «Про затвердження примірних штатних нормативів мистецьких шкіл», «Про затвердження типових навчальних планів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів, «Про затвердження нормативів матеріально-технічного забезпечення мистецьких шкіл» (із змінами), «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», «Концепція інклюзивної мистецької освіти» [21; 22; 23 – 25; 26]; Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження

Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти» [27];

- Наказ Міністерства економіки України «Про затвердження професійного стандарту «Викладач мистецької школи (за видами навчальних дисциплін)» та ін. [28].

Основні положення законодавчої бази мистецьких шкіл України. Закон України «Про освіту» визначає структуру освіти. Мистецька освіта включає початкову, профільну, фахову передвищу та вищу мистецьку освіту (ст. 21). Мистецька освіта має на меті набуття компетентностей, мистецького досвіду і професійних орієнтирів у процесі мистецької освіти. Мистецька освіта спрямована на професійну самореалізацію дитини та отримання майбутньої мистецької професії. Принципи дитиноцентричності і людиноцентричності, академічної автономії освітніх закладів в сфері мистецтв, справедливе і всебічне оцінювання педагогічних працівників визначені в документі як головні та актуальні, що позитивно вплине на освітній процес [19].

Одним з головних законів в галузі мистецької освіти є Закон України «Про позашкільну освіту», визначає напрями позашкільної освіти, такі як: художньо-естетичний, який забезпечує розвиток творчих здібностей, обдарувань та здобуття вихованцями, учнями і слухачами практичних навичок, оволодіння знаннями в сфері української і світової культури та мистецтва; а також мистецький напрям, який забезпечує набуття здобувачами освіти спеціальних мистецьких виконавських компетентностей у процесі активної мистецької діяльності та творчого саморозвитку [19].

В Законі України «Про культуру» термін «мистецька освіта» визначається як спеціалізованої освіти у сферах культури та мистецтв (ст.1); основними напрямками є підвищення культурного рівня, естетичного виховання, доступність та безбар'єрність мистецької

освіти, розвиток закладів культури різних форм власності, залучення у сферу культури інвестицій, коштів від надання платних послуг, благодійної діяльності, з інших не заборонених законодавством джерел (ст. 3); разом з тим, естетичне виховання дітей та юнацтва визначається пріоритетом розвитку національної культури (ст. 3) [18].

Концепцію сучасної мистецької школи визначає , що «сучасна мистецька школа – середовище творчого розвитку особистості, основа підготовки професійного митця та центр культурно-мистецького життя громади» [21].

В галузі «Мистецтво» затверджений на законодавчому рівні «Державний стандарт початкової освіти». Цей документ розрізняє основні види мистецтв: музичне, хореографічне, театральне, візуальне і образотворче. Але головними визначені напрямки музичного та образотворчого мистецтва (ст.7). Стандарт визначає набуття конкретних компетентностей в процесі навчання. Здобувачі освіти залучаються до мистецтва шляхом інтерпретації художніх образів та набувають емоційний досвід [24].

Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти розробило професійні стандарти для викладачів та концертмейстерів мистецьких шкіл. На даний час розроблено та затверджено три стандарти професійного викладача: викладач мистецької школи; концертмейстер мистецького закладу [29; 16].

Держмистецтв розробив та представив на розгляд та затвердження «Концепцію інклюзивної мистецької освіти». Концепція базується на засадах можливості безбар'єрного доступу до мистецького навчання людей з особливими потребами:

- індивідуальна траєкторія для кожного здобувача освіти;
- протидія мобінгу та булінгу ;
- можливість вибору батьками варіативного складника освітніх програм;

- створення комфортного освітнього середовища дружнього для усіх;
- плідна творча співпраця всіх ланок мистецької освіти;
- унікальний дизайн та кольорове маркування для втілення принципу безбар'єрності [29; 21].

Концепції інклюзивної мистецької освіти була реалізована впродовж 2020-2021 рр. У двох етапах проєкту Міністерства культури та інформаційної політики «Мистецька освіта без обмежень».

Комунальний заклад спеціалізованої мистецької освіти «Мистецька школа № 2» Кам'янської міської ради (далі – Заклад) є комунальним унітарним закладом, створеним відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та інших законодавчих актів України.

Законодавча база мистецької освіти є важливою основою у стратегічному розвитку сучасної мистецької школи. У своїй діяльності адміністрація закладу мистецької освіти керується Конституцією України, та іншими законами України, нормативно-правовими актами Президента України і Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства культури та інформаційної політики України, рішеннями Кам'янської міської ради та її виконавчого комітету, розпорядженнями Кам'янського міського голови, розпорядчими актами виконавчих органів, уповноважених Кам'янською міською радою, Положенням про мистецьку школу, іншими нормативно-правовими актами та цим Статутом.

КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР стала активним учасником I етапу пілотного проєкту «Мистецька освіта без обмежень». У творчій комунікації з громадською організацією інвалідів Кам'янської міської територіальної громади «Радість жити» Мистецька школа № 2 проходила етапи, заплановані проєктом, отримала знання для впровадження інклюзивної мистецької освіти у закладі та отримала диплом учасника проєкту від Міністерства культури і інформаційної політики. В 2022 р. Було заплановано

втілення III етапу проєкту, але ці наміри були скасовані зв'язку з війною в Україні. [21; 29; 30].

Інститут модернізації змісту освіти має на меті ознайомлення українського суспільства з інноваціями в сфері мистецької освіти. [31]. Рада з питань культурно-мистецької освіти організована для ефективного функціонування на державному рівні культурної політики. До складу Ради увійшли представники різних галузей мистецької освіти. Взаємодію всіх напрямків мистецької освіти дозволяє активізувати реформування та подальший розвиток мистецької освіти в Україні. [32; 33].

Початкова мистецька освіта активно розвивається в багатьох областях та містах України. Мистецька культура – потужна рушійна сила на шляху єднання минулих поколінь та сучасності. Культура підвищує престиж країни на світовому ринку, активізує інвестиції. Мистецька культура вносить вагомий вклад в національну безпеку та формування громадянського свідомого суспільства.

1.3. Стратегічний менеджмент як провідна складова у створенні сучасної мистецької школи

В Україні схвалена та затверджена Довгострока стратегія розвитку української культури – це стратегія реформ, що визначила основні напрями діяльності, які мали вивести сферу культури і творчості з периферії суспільно-політичних інтересів, забезпечивши їй провідне місце в суспільно-економічному розвитку України. В її основу були покладені результати досліджень стану розвитку української культури державних і недержавних інституцій, міжнародних організацій і незалежних експертів, обговорення у професійних та громадських колах, що виявили низку проблем розвитку мистецької освіти в сфері культури. Вдосконалення культурної освіти було названо одним із стратегічних напрямів реформ, а удосконалення системи

культурно-мистецької освіти – однією зі стратегічних цілей. Вона передбачала запровадження нових форм навчання, модернізацію системи культурно-мистецької освіти, поліпшення професійної підготовки чи перепідготовки кадрів, удосконалення методичних і навчальних матеріалів, розвиток наукових досліджень та активізацію міжнародного обміну. Довгострокова стратегія розвитку української культури сприяла міжнародним академічним обмінам між закладами культурно-мистецької освіти з метою інтегрування до європейського мистецько-освітнього простору та популяризацію, підвищення престижності, підтримку та розвиток галузевої науки, у тому числі шляхом сприяння участі науково-дослідних установ у спеціальних міжнародних програмах грантової підтримки на дослідження проблем, що стосуються актуальних питань розвитку української культури. Довгострокову стратегію розвитку української культури загалом було засновано на усвідомленні міжнародного рівня функціонування української культури, відкритості її сфери для сучасних світових процесів, значущості міжнародної співпраці та міжкультурного діалогу для її ефективного розвитку та світового визнання, необхідності сприяти світовим обміну та мобільності творчих людей та ідей, координації зусиль у поширенні інформації про культуру сучасної України. Це усвідомлення було втілено у визначенні відповідних стратегічних цілей щодо сприяння створенню національного культурного продукту і формування цілісного інформаційно-культурного простору та розвитку міжнародної діяльності та популяризації української культури [14].

Дослідник Л. Танюк у своїй роботі пише: «Чим вимірюється економіка? Культурою. Чим вимірюється культура? Економікою». До усвідомлення такої взаємозалежності країни Західної Європи прийшли ще чверть століття тому, коли почали підтримувати перші паростки підприємництва в культурі – незалежні музичні центри, дизайнерські майстерні, кіностудії тощо. Глибинне усвідомлення того, що основою економічного розвитку будь-якої країни є створення і збереження її культурних цінностей, і що культура виступає головним рушієм і

показником економічних змін, з'явилося не так давно – в середині та наприкінці 90-х рр. Минулого століття. Так, поряд із взаємозалежністю «економіка – культура – економіка», зважаючи на сучасний стан культурно-мистецького комплексу, доцільно поставити поняття менеджменту. Такий менеджмент має бути спрямований на ефективне функціонування всього культурного комплексу країни з метою його подальшого розвитку. Таким чином, приходимо до висновку, що механізм менеджменту культурно-мистецького сектора має бути стратегічно орієнтованим. Враховуючи трансформаційні процеси в економіці нашої країни, модернізація менеджменту культури має відбутись у розрізі таких аспектів, як його децентралізація та кадрова оптимізація. Так, у розрізі макроекономічного аспекту процес передачі повноважень стає невід'ємним від передачі відповідальності за реалізацію загальнодержавних і місцевого рівня стратегічних завдань у сфері культурного та соціально-економічного розвитку. Дослідник О. Антонюк зазначає, що у ролі складової соціального управління сучасна парадигма менеджменту культурно-мистецького комплексу передбачає, «по-перше, активне впровадження як науково-аналітичних підходів в управлінні, так і стратегічного цільового управління; по-друге, посилення централізованого державного управління в регулюванні духовно-культурних відносин, а водночас – посилення регіонального, муніципального управління і самоврядування; по-третє, формування дієвої системи добору, підготовки і використання професійних управлінських кадрів» [15].

Так, менеджмент культурно-мистецького комплексу є своєрідною складовою частиною управління та політики держави, який спирається на відповідну методологію. Вона містить, з одного боку, систему найзагальніших принципів, положень і методів як основу наукових знань з управління культурно-мистецькою сферою, а з іншого, – сукупність прийомів, способів і процедур дослідження механізму управління.

Якщо говорити про механізм менеджменту в культурі, то в цілому він здійснюється відповідно до загальних підходів управління, зокрема, передбачає таку функцію, як планування. В цьому контексті планування являє собою процес, під час якого формується мета функціонування та перспективного розвитку культурно-мистецького комплексу, поетапна реалізація розподілу наявних ресурсів, а також формування ефективної структури управління державними органами влади та місцевого самоврядування, інших організацій культури [15].

В закладах спеціалізованої мистецької освіти таким механізмом менеджменту є Стратегія розвитку закладу, яка розробляється та затверджується на п'ять років.

В межах реалізації такої функції, як планування, важливим етапом є визначення ролі та впливу держави, інституціональних організацій у діяльності всієї базової мережі закладів культури. Формування їх чіткої мети діяльності, основних стратегічних завдань забезпечить базу для побудови ефективної структури управління культурно-мистецьким комплексом. Будь-яка модель менеджменту культурно-мистецьким комплексом у цілому чи окремим закладом культури або проектом спирається на засади державної культурної політики, що і зумовлює роль та вплив держави на розвиток усього комплексу культури.

Нарівні із плануванням важливою функцією в менеджменті є мотивація, зокрема, персоналу. В галузі культури вона відіграє значну роль, що пов'язано вже з вище згаданими факторами низького рівня престижу праці та її оплати. Саме в процесі мотивації відбувається спонукання та активізація персоналу до ефективної праці, результативних дій, а також досягнення поставленої мети. За допомогою матеріального і морального стимулювання працівників галузі культури відбувається збагачення змісту їхньої праці. Саме таке стимулювання дає можливість керівництву створити необхідні умови для зростання творчого потенціалу працівників, їхнього подальшого розвитку, а також здійснювати контроль та спостереження з

метою перевірки діяльності з усіх допустимих сторін, оцінити кількісні та якісні показники результативності державних установ, закладів та організацій культури.

Дослідження показують, що робота у сфері культури має низький статус і престиж, які породжують у працівників невдоволення своєю працею і високу плинність кадрів, що зумовлено також і оплатою праці в культурно-мистецькому комплексі. Особливо важливою для контактного персоналу сфери культури (персоналу, який безпосередньо обслуговує споживачів) стає задоволеність, оскільки такий стан працівників сприяє не тільки зростанню організаційної ефективності, соціальної стабільності, а й є найважливішим фактором у створенні якісної послуги.

Тому діяльність менеджера сфери культури в культурно-мистецькій моделі вимагає від нього великої творчої самовіддачі і має здійснюватися на більш високому рівні культурного партнерства. Антрепренерство в культурі – форма менеджменту, що відрізняється високим ступенем особистої відповідальності антрепренера за кінцевий культурний продукт. Воно передбачає наявність у суб'єкта управління національно орієнтованої культурної місії, навичок стратегічного мислення, здатності до творчої діяльності, вміння привносити в справу пристрасність, ентузіазм. Антрепренери, як правило, створюють організації та докладають величезних зусиль для реалізації культурної місії; вони наче вибудовують міст між економічно орієнтованим механізмом культури і творчим процесом. Звідси випливає, що необхідна спеціальна підготовка менеджерів сфери культури, а таке стратегічне завдання можливо вирішити лише при тісній взаємодії освітньої та культурної вертикалі державного управління. Не менш важливою в менеджменті культурно-мистецьким комплексом є реалізація функції координування. Зазначена функція передбачає балансування дій щодо досягнення стратегічних цілей, узгодження роботи усіх структурних частин галузі культури за допомогою раціоналізації комунікаційних зв'язків між ними. Загалом теорія менеджменту у своїй

вузькій специфіці виділяє такі ключові значення та методологічні принципи, як об'єктивність [15].

Об'єктом у такому випадку виступає цілісна структура культурно-мистецького комплексу країни, який функціонує під безпосереднім впливом суб'єктів, із метою досягнення таких цілей, як реалізація програмно-цільового методу управління, що характерно для галузі культури. При цьому система менеджменту повинна передбачати дотримання таких принципів, як системність, ефективність, прозорість та публічність, а також інноваційність, що в умовах сьогодення є невід'ємною частиною процесу розвитку. Таким чином, система менеджменту культурно-мистецького комплексу охоплює такі структурні елементи та частини, як безпосередня культурно-мистецька діяльність об'єднань, що є носіями культурних цінностей та споживачами культурного продукту; інституційна мережа, що охоплює культурні організації, культурно-освітні заклади, творчі об'єднання та інші; індустрії в галузі культури, які здійснюють власну діяльність як на професійному рівні, так і на аматорських засадах.

Осмислюючи сутність менеджменту та його специфіку в галузі культури, слід зазначити, що на стан і перспективні вектори розвитку механізму управління культурно-мистецьким комплексом впливають наступні фактори: по-перше, загальносвітові тенденції розвитку менеджменту; по-друге, динаміка соціокультурних процесів інтеграції, глобалізації та інтернаціоналізації українського суспільства, зумовлена їх трансформаційними процесами; по-третє, масове споживання і застосування у виробництві інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій та засобів. Можливо виокремити ряд особливостей системи менеджменту культурно-мистецького комплексу країни відповідно до ринкових умов: стратегічна орієнтованість управлінського механізму та всього апарату культурної політики країни; модернізація у напрямку децентралізації управлінської моделі; оптимізація кадрового потенціалу, що

вимагає долучення до процесу побудови ефективного механізму менеджменту освітніх структур влади та управління.

Різноманітна українська культура здатна протистояти нівеляційним, дегуманізуючим впливам глобальної масової культури. Цим зумовлена мета розкриття особливості формування системи менеджменту культурно-мистецької сфери у період розбудови України як незалежної держави. Для цього слід уточнити сутність і специфіку поняття менеджменту культури і мистецтва, виявити чинники, які впливають на цей процес, здійснити порівняльний аналіз механізмів управління культурою в тоталітарному та демократичному суспільствах; проаналізувати особливості менеджменту культурно-мистецької сфери в сучасній Україні, визначити його політико-ідеологічні детермінанти, оцінити стратегічні і тактичні напрями управління культурою у процесі подальшої демократизації українського суспільства.

Осмислюючи сутність менеджменту культурно-мистецької сфери як управлінського процесу, слід відзначити, що в сучасній науковій думці передусім не розмежовані поняття «управління» і «менеджмент». Незважаючи на те, що термін «менеджмент» є аналогом «управління», поширена думка про їх нетотожність, оскільки поняття «управління» є дещо ширшим за «менеджмент».

Менеджмент культурно-мистецької сфери (від лат. Management управління) розглядають як процес планування організації, мотивації, контролю та координації, спрямований на досягнення певної мети у соціокультурній діяльності за допомогою професійно підготовлених до цього фахівців. Важливо зазначити, що, як масове явище в галузі загальної теорії управління, менеджмент постав унаслідок здійснення управлінської революції на заході у ХХ столітті. Як складова соціального управління, сучасна парадигма менеджменту культурно-мистецької сфери передбачає, по-перше, активне впровадження як науковоаналітичних підходів в управлінні, так і стратегічного цільового управління; по-друге, посилення централізованого державного управління в регулюванні духовно-культурних

відносин, а водночас посилення регіонального, муніципального управління і самоврядування; по-третє, формування дієвої системи добору, підготовки і використання професійних управлінських кадрів.

Формування менеджменту культурно-мистецької сфери в сучасних умовах здійснюється на інших засадах, ніж це було за радянського часу. Насамперед, управління більше спирається на саморозвиток та активність громадян, на ідеологічний плюралізм, консенсус і толерантність як запоруку раціональної і творчої участі громадян у соціокультурному житті суспільства. Управління за цих обставин набуває іншого змісту замість силової адміністративної регламентації культурних процесів воно спрямоване на підтримку культури, а це потребує не лише активного осмислення, а й зміни його стилю, культури управління загалом.

Реформування системи управління галуззю культури, створення механізму правової регламентації втручання держави у культурні процеси, формування правової та економічної бази для діяльності недержавних культурних інституцій, розвиток ринкових структур у багатьох секторах культури це головні напрями менеджменту культурно-мистецької сфери. Менеджмент культурно-мистецької сфери є органічною складовою державного управління, він спирається на певну методологію, яка містить систему найзагальніших принципів, положень і методів як основу наукових знань з управління культурно-мистецькою сферою, сукупність прийомів, способів і процедур дослідження механізму управління.

Менеджмент у культурно-мистецькій сфері здійснюється відповідно до загальних функцій управління: планування, у процесі якого визначається і деталізується мета функціонування та розвитку усієї культурно-мистецької інфраструктури, поетапність і терміни реалізації та розподілу ресурсних можливостей; формування структури органів державної влади та органів місцевого самоврядування, закладів культури тощо, а також забезпечення всім необхідним для їх нормальної роботи: персоналом, матеріалами, обладнанням, фінансовими ресурсами. У межах функції планування важливо

чітко визначити роль державних установ та організацій у культурній діяльності, мету і завдання, стратегію діяльності, що забезпечить основу для ефективної структури; мотивація, у процесі якої здійснюється спонукання й активізація працівників культури до результативної діяльності і досягнення мети. Шляхом матеріального і морального стимулювання працівників культури, збагачення змісту їх праці створюються необхідні умови для виявлення їхнього творчого потенціалу та подальшого розвитку; контроль, під час якого на основі спостереження, перевірки всіх сторін діяльності, обліку й аналізу оцінюються кількісні та якісні показники результатів діяльності державних установ, організацій, закладів культури. Функція координування, яка передбачає об'єднання і гармонізацію дій із досягнення організаційних цілей – узгоджена робота всіх підрозділів культурної інфраструктури шляхом раціональних зв'язків комунікацій між ними.

Менеджмент культурно-мистецької сфери є цілеспрямованою й упорядкованою взаємодією між суб'єктом та об'єктом. Суб'єктами тут постають: держава в особі уповноважених органів виконавчої влади; територіальні громади в особі органів місцевого самоврядування; працівники культури; заклади культури, а також підприємства, установи й організації усіх форм власності статутами (положеннями) яких передбачено провадження діяльності у сфері культури тощо, наділених державно-владними повноваженнями. Суб'єкти забезпечують реалізацію інтересів певної соціальної спільноти (народу, верстви, нації, етнічної групи); кожен із них має певні функції, які відображають загальносистемний поділ праці; відповідно до специфіки державних органів, суб'єкти управління мають спільні й відмінні ознаки за рівнем і формами організованості; кожен із суб'єктів управління набуває загальносистемної ознаки, перебуваючи лише в межах системи управління та взаємовідносин із відповідними об'єктами чи іншими суб'єктами цієї системи, або з іншими системами управління. Об'єктом менеджменту є структурована цілісна культурно-мистецька сфера, яка функціонує під спрямовуючим впливом суб'єктів з метою досягнення

загальних цілей системи управління: упровадження програмно-цільового методу управління, принципів прозорості, публічності, системності, ефективності, інноваційності. Система менеджменту охоплює: культурну діяльність спільнот і груп, які є носіями духовно-культурних уявлень, цінностей, стилів і норм поведінки, споживачами і виробниками культурних благ; інституційну структуру - культурно-освітні і культурно-дозвіллієві установи та організації, формальні і неформальні творчі об'єднання, спілки, рухи тощо, у межах якої розгортаються культурно-мистецькі процеси в українському суспільстві загалом; галузі культури, які функціонують на професійних та аматорських засадах. Також важливі такі галузі культури, як охорона культурної спадщини, архівна та бібліотечна справа, книговидання, створення і розповсюдження фонограмної та аудіовізуальної продукції, художньо-мистецька освіта, спеціальна культурно-мистецька освіта, міжнародні культурні зв'язки тощо.

Об'єкти управління культурно-мистецькою сферою мають такі ознаки: закріплення їхнього правового статусу у спеціальних правових актах; тісне й органічне поєднання як управлінських функцій, так і функцій виробництва культурної продукції та надання культурно-мистецьких послуг; надання широкої сфери самостійної культурної діяльності на основі саморегулювання; визначення функціональної підпорядкованості об'єктів-організацій вищим органам; забезпечення об'єктам гарантій участі у вирішенні завдань на всіх рівнях управління тощо.

Мистецька школа на сучасному рівні – це місце для творчого розвитку особистості, де гарантується право на індивідуальний розвиток кожного здобувача освіти та втілення критеріїв самоідентичності суспільства загалом. Головне завдання комунального закладу спеціалізованої мистецької освіти – розвивати таланти в кожного, хто виявив бажання грати, малювати чи танцювати.

Мистецька школа сьогодення потребує стратегічного планування своєї діяльності. Більшість мистецьких шкіл досі не мають досвіду створення

таких стратегічних планів, хоча відчують їх необхідність. Відсутність стратегічного плану призводить до неможливості бачення та вирішення стратегічних проблем школи.

В сучасних умовах мистецька школа розробляє нові підходи до кадрового забезпечення, підвищення якості та оновлення системи оцінювання результатів роботи викладачів, вихованні молодого покоління фахівці з креативним мисленням. На перший план виходить принцип у викладачів мистецьких шкіл – самоосвіта протягом життя. Існуюча система мистецьких шкіл позиціонує себе як дотаційна структура, яка знає тільки одне, бюджетне, джерело фінансування. Відсутність гнучких механізмів використання фінансових надходжень, навіть плати за навчання в школах не можна спрямувати на розвиток закладу, оскільки вона сприймається як обов'язковий додаток до бюджету. Звідси постійні суперечки про розмір плати за навчання в школах, намагання обмежити їх розміри на національному рівні. Тому сучасна мистецька школа потребує фінансової автономії, можливостей самостійно розподіляти фінансові ресурси, які надходять від додаткової освітньої та господарської діяльності школи.

Головним завданням мистецької школи в умовах сьогодення є нові креативні ідеї, адаптовані під виклики часу для майбутнього розвитку початкової мистецької освіти враховуючи діючу освітню реформу та децентралізацію громад. Втілення цих ідей підвищить якість надання освітніх послуг в мистецьких школах, надасть можливість реалізувати безбар'єрність для всіх здобувачів освіти, дозволить початковій мистецькій освіті стати доступною для громадян України будь-якого від віку.

Висновок до розділу 1

Мистецька освіта в Україні вибудовувалася століттями й наразі набула чіткої системи, що за горизонталлю охоплює всі освітні сфери: загальна, позашкільна, професійна, у тому числі й спеціалізована, а за вертикаллю – усі рівні: дошкільна – школа – вища школа – післядипломна освіта.

Мистецька освіта України включає:

- початкову мистецьку освіту;
- профільну мистецьку освіту;
- фахову передвищу мистецьку освіту;
- вищу мистецьку освіту.

Свою діяльність педагогічні колективи мистецьких шкіл спрямовують на всебічний розвиток творчої особистості кожної дитини, становлення їх духовності та високих моральних цінностей, реалізацію здібностей та талантів.

Реформування системи управління галуззю культури, створення механізму правової регламентації втручання держави у культурні процеси, формування правової та економічної бази для діяльності недержавних культурних інституцій, розвиток ринкових структур у багатьох секторах культури це головні напрями менеджменту культурно-мистецької сфери. Менеджмент культурно-мистецької сфери є органічною складовою державного управління, він спирається на певну методологію, яка містить систему найзагальніших принципів, положень і методів як основу наукових знань з управління культурно-мистецькою сферою, сукупність прийомів, способів і процедур дослідження механізму управління.

РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІОНУВАННЯ МИСТЕЦЬКИХ ШКІЛ УКРАЇНИ В СУЧАСНОМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ

2.1. Мистецькі школи як суб'єкти культурно-мистецького життя

Мистецька школа функціонує за напрямками: музичний, хореографічний, образотворчого мистецтва. Головне завдання мистецької школи - розвиток виконавських компетентностей, мистецьких здібностей, талантів та набуття учнями практичних навичок, оволодіння знаннями у сфері української та світової культури.

У закладі мистецької освіти діють освітня програма елементарного та базового підрівнів за загальним мистецьким спрямуванням. Отримання позашкільної мистецької освіти може відбуватися одночасно із здобуттям дошкільної, загальної середньої, професійної та передвищої освіти, а також незалежно від здобуття освіти. Компетентності враховуються та визнаються у формальній освіті.

В мистецькій школі мають право навчатися діти з інвалідністю та громадяни різного віку. На місцевому рівні державна влада надає можливість отримувати початкову мистецьку освіту мешканцям за місцем проживання.

Основний вид діяльності закладів мистецької школи є забезпечення мистецької освіти, яка реалізує організацію мистецько-освітнього процесу, забезпечує формування у здобувачів початкової мистецької освіти компетентностей, які затверджені освітньою програмою. Мистецька школа – це середовище для реалізації творчого потенціалу всіх учасників освітнього процесу.

Функціонування мистецької школи призначене для досягнення таких результатів:

- здобуття спеціалізованої мистецької освіти;
- організація освітнього процесу, який забезпечує набуття учнями спеціальних знань, творчого досвіду і ціннісних орієнтацій у процесі

активного мистецького навчання, формування теоретичних і практичних компетентностей різних видах мистецтва;

- створення комфортних умов для самореалізації кожного здобувача спеціалізованої мистецької освіти;
- долучення до класичного та народного мистецтва, залучення різних верств населення різних вікових груп;
- задоволення потреб українців у культурно-мистецькому продукті, здобутті додаткових творчих компетентностей у сфері мистецтва, пробудження жаги до творчого спілкування з та опанування різними мистецькими практиками;
- розвиток талантів у обдарованих дітей раннього віку, набуття їми мистецьких знань та умінь;
- впровадження провідних методик у сфері інклюзивної мистецької освіти дітей з особливими освітніми потребами;
- виховання у молодого покоління України поваги до української ідентичності, народних звичаїв, традицій, національних цінностей України;
- здійснення організаційної інформаційно-методичної та творчо-мистецької роботи [13].

Мистецькі школи є основною, базовою ланкою української системи мистецької освіти – мистецька школа – коледж – фаховий мистецький вуз. В основі діяльності мистецької школи лежать принципи, форми і методи передачі новим поколінням культурної спадщини, досвіду творчого сприйняття і створення нових предметів і явищ в різних видах мистецтва, організації духовно-морального, естетично-насиченого дозвілля включення в гуманітарну професійну сферу. Мистецька школа може ефективно діяти і розвиватися адекватно соціокультурній та соціально-економічній ситуації з урахуванням її динамічної мінливості, брати участь в реалізації регіональних, освітніх і соціокультурних стратегій, сприяти вирішенню соціальних завдань [34, с. 3].

Специфіка української тривірневої мистецької освіти функціонує у підготовці музикантів з раннього дитячого віку. Основним для засновників мистецьких шкіл стає збереження контингенту учнів в системі музичного мистецтва. Складна ситуація молодого покоління викликана проблемою недостатньою самоідентифікацією, через вплив нових культурних цінностей і ідей, інших стилів та напрямків у мистецькій культурі. Мистецька освіта не обмежується передачею культурного надбання. Головною метою культурного виховання є реалізація власних культурних орієнтирів, можливість відчувати культуру як систему у різнобарвному культурному спектрі. [35, с.4].

Найважливіша проблем сьогодення - збереження та розвиток системи мистецької освіти. Робота по забезпеченню участі учнів в регіональних, всеукраїнських та міжнародних конкурсах, виставках та інших творчих заходах важлива та актуальна, це один з важелів мотивації дітей до продовження навчання та самореалізації в творчих конкурсах. Діяльність мистецької школи орієнтована на становлення культури в суспільстві, розкриття її здібностей, на культурно-мистецький розвиток учнів, професійний розвиток в закладах мистецької освіти. Творчий осередок, формує виявлення здібностей, можливості особистого зростання дітей. Навчання дітей з різним рівнем здібностей і різного віку можливо за умови уваги до особистісних досягнень кожного учня. Основа мистецьких шкіл - навчання дітей з особливими освітніми потребами. Середовище мистецької школи – інструмент, який розкриває вроджені творчі таланти учнів та є комфортним для соціалізації особливих учнів.

Сабелева О., у своїх працях зазначає : «Мистецька школа повинна створювати учням такі умови, щоб можливість вибору збігалася з індивідуальними можливостями дитини, тим самим даючи їй шанс на всебічний художній розвиток. Розподіл учнів можна розглядати не тільки за обраною спеціальністю: інструментальною, хореографічною, вокальною, художньою тощо, але і за рівнем вивчення дисциплін. Завдання

стратифікаційного або предметно-рівневого навчання – дати можливість учневі вибрати предмети, які він міг би освоювати більш поглиблено, і предмети, що вивчаються ним для загального розвитку або ознайомлення.» [35, с.7].

Головними стратегічними цілями розвитку мистецької освіти сьогодення є :

- збереження надбання минулого, а саме багаторівневої розгалуженості навчальних закладів у сфері культури;
- збереження кращих зразків педагогічної роботи та розвиток педагогічних доробків сучасних провідних фахівців;
- якісне задоволення вимог українців в отриманні професійної спеціалізованої мистецької освіти;
- недопущення кадрового голоду та забезпечення закладів культури кваліфікованими кадрами.

Як слушно відзначає О. Сабелева, логіка розуміння мистецької освіти пов'язана з поняттям «освіта особистості», яке розглядається як процес діяльності самого учня, створення і розвитку власної індивідуальності. У міру зростання дитини освіта стає самоосвітою. Існуванням в кожній людині прагнення до творчості як природному двигуну культури, як потреби людини творчо осмислювати дійсність можна пояснити шлях до духовного розвитку особистості. Таким чином, звернення освіти до культури – це прагнення перейти від ідеї «освіченої людини» до ідеї «людини культури», дозволяє виявити взаємозв'язок освіти, культури, мистецтва і особистості. Людина культури, будучи суб'єктом культури, як особистість духовна відчуває потребу в реалізації своїх сутнісних сил в соціокультурній діяльності, пізнанні і самопізнанні [35, с.12].

В реаліях сьогодення необхідним є формування на державному рівні ставлення до мистецької освіти як особливо значущої сфери людської діяльності

Для місцевих громад, мистецька школа функціонує не тільки для навчання учнів різним видам мистецтва, а є середовищем для єднання різних верств населення. Аналізуючи досвід західних країн, мистецькі школи можуть стати центрами культурних послуг громади, де успішно можуть функціонувати творчі колективи різних соціальних та вікових груп. Мистецька школа має стати місцем, де можна розвивати різні таланти, соціально адаптуватися, налагоджувати зв'язки [36].

Суб'єкт культури – носій предметно-практичної діяльності і пізнання, тобто джерело активних соціокультурних дій. Для культурознавства істотним є те, що суб'єкт культури – будь то суспільство, колектив або індивід – не заданий природою в готовому вигляді, а є саме продуктом біологічної еволюції.

Суб'єктом культури може бути людина, педагогічний колектив, або громадська організація, що впливає на культуру своєю діяльністю. Культуру творить лише діяльність, що має сенс, який можна виявити, лише пробудивши допитливість, бажання розгадати секрети природи, приборкати її сили. Осмисленій діяльності передують ідеальний проект. Людина прагне не тільки виконати якісь операції, але і надати сенс всієї діяльності, чим відрізняється від інстинктивних реакцій.

Спрямованість суб'єкта культури на творчу самореалізацію забезпечується його здатністю створювати особистісні цінності, що виступають нормативними утвореннями, визначальними приписами, які задають норми, правила та зразки для наслідування. Як зауважує український вчений-психолог І. Бех, сфера особистісних цінностей поступово розширюється та диференціюється на компоненти людського ставлення до світу. Вони розвиваються від нижчого до вищого рівня й утворюють певну ціннісну систему особистості [37, 78]. Отже, творча особистість виступає носієм цінностей як витворів духовної культури, транслюючи та пропагуючи їх через різні форми культурних практик, що створює передумови для її

перетворення в суб'єкта культуротворення. Залучення до цього процесу забезпечує становлення й розвиток особистості, її самореалізацію в культурі.

Дуже велику роль у розвитку сучасної української мистецької освіти займають громадські організації, які виступають центрами – суб'єктами культурно життя українців. Так, наприклад Громадська організація «Всеукраїнська асоціація закладів мистецької освіти». Вона була започаткована у 2017 р. керівниками різних мистецьких шкіл з багатьох регіонів України. В 2018 році директор КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР Ксенія Зубріліна увійшла до складу організації та стала активним учасником Громадської організації «Всеукраїнська асоціація закладів мистецької освіти». Мета та завдання організації - спрямована діяльність на вдосконалення мистецької освіти, популяризація та впровадження інклюзивної мистецької освіти, створення та впровадження нових освітніх програм, плідна творча співпраця з органами державної влади, місцевого самоврядування, налагодження комунікації з закладами культури та освіти; участь представників асоціації у громадських акредитаціях закладів мистецької освіти, атестаціях та сертифікаціях педагогічних працівників; задоволення і захист законних соціальних, економічних, творчих та інших спільних інтересів своїх членів [38].

Аналіз сучасного стану та змісту мистецької освіти в Україні, розуміння державних засад та актуальних потреб в галузі культури і мистецтва дозволили членам Асоціації визначити пріоритетні цілі своєї діяльності, які зводяться до наступного:

- Сприяння об'єднанню широких верств суспільства для популяризації мистецької освіти в Україні.
- Захист і представництво законних інтересів своїх членів у державних і громадських органах.
- Створення та організація умов для обміну досвідом між фахівцями з питань діяльності організації.

- Підтримка творчо – обдарованих особистостей, мистецьких ініціатив, створення та реалізація різноманітних проектів, програм, спрямованих на розвиток мистецтва тощо.
- Організація та проведення конференцій, семінарів, тренінгів, концертних виставок, заходів, ярмарків, змагань, фестивалів, аукціонів, консультацій тощо.
- Співпраця з організаціями та приватними особами, які є донорами.
- Надання стипендій, грантів для розвитку мистецької освіти та суб'єктів мистецько – освітньої діяльності.
- Співпраця зі ЗМІ.
- Участь у розробці нормативно – правових актів та програм, що регулюють розвиток закладів мистецької освіти [37].

Громадською організацією «Всеукраїнська асоціація закладів мистецької освіти» за роки свого існування було організовано багато цікавих заходів – конференції, круглі столи, семінари-практикуми. Проведення комунікації з органами влади для розроблення та впровадження нових освітніх програм. Заходи, які спрямовані на розвиток інклюзивної мистецької освіти.

2.2. Функціонування мистецьких шкіл в умовах воєнного часу

Культурно-мистецька освіта – є національним надбанням України. Закони України гарантують можливість в отриманні культурно-мистецької освіти для всіх громадян, набуття учнями професійних творчих компетентностей, отримання певної кваліфікації в обраних видах мистецтв. На сьогоднішній день спеціалізована мистецька освіта проходить період реформування. Зазнають великих змін стандарти спеціалізованої мистецької освіти, введені в дію нові освітні програми, змінюється кадрове забезпечення навчальних закладів, трансформується традиційна атестація

педагогічних працівників та застосовується нове поняття сертифікації педагогічних працівників, застосовується принцип збереження мистецьких шкіл в умовах децентралізації, виникає потреба в запровадженні активного менеджменту в закладах спеціалізованої мистецької освіти та інноваційних методів управління.

З початком війни в Україні та збройною агресією російської федерації, незважаючи на складність ситуації, Міністерство культури та інформаційної політики працювало активно. В короткий період були видані організаційні розпорядження та накази, які забезпечували безперебійне функціонування мистецьких шкіл в умовах воєнного стану. Організація роботи мистецьких шкіл в перші дні війни регулювалися розпорядження МКІП «Щодо освітнього процесу в мистецьких школах в умовах воєнного стану», [39] в якому рекомендувалося, враховуючи реальну загрозу життю всіх учасників освітнього процесу, організувати роботу в мистецьких школах зважаючи на конкретну ситуацію, яка відбувається в конкретному регіоні та громаді. Документ надавав можливість директору мистецької школи особисто проаналізувати ситуацію та прийняти одне із запропонованих рішень:

- про тимчасове призупинення освітнього процесу в закладі;
- про дострокове завершення навчального року, при обговоренні та затвердженні педагогічною радою закладу, при погодженні з профспілковим комітетом закладу;
- про продовження освітнього процесу у дистанційній або змішаній формі.

Рішення про продовження освітнього процесу в мистецьких школах в обов'язковому порядку необхідно було узгоджувати з військовими адміністраціями певної області. Рішення щодо тимчасового призупинення навчання в закладі спеціалізованої мистецької освіти, дострокового завершення навчального року або продовження освітнього процесу в дистанційному форматі, або змішаній формі оформлювалося наказом директора або особою, яка його заміщувала. Розпорядження МКІП визначало головним

завданням мистецької школи в воєнний період – збереження кожного здобувача освіти, життя педагогічних працівників, а також технічного персоналу закладу.

Також у розпорядженні для мистецьких шкіл МКІП були прописані положення, які стосувалися якісної системи управління закладом спеціалізованої мистецької освіти на період воєнного стану в країні:

- директор особисто мав визначити можливість певного закладу для функціонування, проаналізувати наявність ресурсів та психологічну спроможність викладачів для проведення навчального процесу у дистанційному або змішаному форматі.

- контролювати недопущення відрахування здобувачів освіти зв'язку з відсутністю оплати за навчання;

- гарантувати зарахування внутрішньо переміщених дітей, та учнів із зони бойових дій до комунального закладу спеціалізованої мистецької освіти і надання їм можливості для продовження здобуття навчання;

- надання можливості працевлаштування викладачам-переселенцям із зони бойових дій, залучення до роботи в мистецькій школі внутрішньопереміщених осіб

- максимальне адміністративне сприяння у налагодженні дистанційного навчання у закладі;

- проведення якісного та швидкого адаптування освітніх програм, змісту робочих програм та очікуваних результатів навчання до умов воєнного стану;

- припинення внесення оплати за навчання батьками учнів або перенесення її на післявоєнний період;

- недопущення звільнення працівників, невиконання або затримання оплати праці працівникам закладу, які продовжували педагогічну роботу, або виконання своїх посадових обов'язків, незалежно від форми організації трудових відносин.

Діяльність мистецьких шкіл в умовах воєнного стану також регулювалася важливим документом про скасування атестації педагогічних працівників. Зміни прийняті до наказу Міністерства культури України від 12 липня 2018 року № 628 «Питання атестації педагогічних працівників закладів (установ) освіти сфери культури» були прийняті 26 травня 2022 року. Ці зміни затверджували перенесення чергової атестації педагогічних працівників на післявоєнний період. Відповідно прийнятих змін до наказу ц за педагогічними працівниками повинні зберігатися вже присвоєні або підтвержені раніше кваліфікаційні категорії, педагогічні звання до наступного проходження чергової або позачергової атестації [40].

Визначено, що у 2022 році атестаційні комісії не створюватимуться, проводити атестацію педагогічних працівників заборонено. Однак, затвержені зміни до вищезгаданого наказу не забороняють педагогічному працівнику представляти свій методичний або педагогічний доробок під час проходження перенесеної атестації, якщо він здобутий у період дії воєнного стану. Досягнення, які можуть впливати на проходження атестації – це узагальнення методичного досвіду шляхом випуску власного видання, підвищення кваліфікації різного рівня, розроблення робочої програми або власної наскрізної програми, тощо.

Новий навчальний рік в мистецьких школах розпочинати потрібно було відповідно рекомендацій МОН та МКІП щодо початку нового навчального року. Директор комунального закладу спеціалізованої мистецької освіти, відповідно результатів схвалення педагогічною радою закладу, з погодженням з профсоюзною спілкою повинен був видати наказ про затвердження річного плану роботи на новий навчальний рік, де вказувалася конкретна дата його початку. Педагогічні ради мистецьких шкіл могла розглянути питання щодо структури навчального року, з урахуванням рішень засновників та військових адміністрацій, і орієнтуватися на провадження освітнього процесу в традиційному форматі, обов'язково враховуючи обмеження воєнного часу та максимальне забезпечення захисту

всіх учасників освітнього процесу, неухильне дотриманням заходів безпеки, алгоритмів дій, з дозволу засновника або органу управління навчального закладу [41].

За таких умов, гостро постало питання забезпечення якісної системи управління закладами мистецької освіти. Це можливо було зробити тільки із застосуванням сучасних управлінських інструментів, механізмів, методів і моделей. Управління закладами спеціалізованої мистецької освіти в умовах війни потребує сучасних управлінських методів і форм, механізмів, інструментів та моделей, застосування принципів результативного менеджменту. Керівники комунальних закладів спеціалізованої мистецької освіти мають досконало володіти нормативно-правовими актами, швидко реагувати на безпекову ситуацію в певній громаді та області, здійснювати контроль за якістю надання освітніх послуг, здійснювати моніторинги бажань та очікувань учнів та батьків, усвідомлювати відповідальність, яка на них покладена.

Культурні практики в Україні в умовах війни мають воєнно-політичний відблеск, що надає колориту особливостям в українській культурі в цілому. У культурологічному контексті війна існує та може розглядатись як один із феноменів культури. Крім того, у найзагальнішому сенсі будь-яка мета війни зводиться до захоплення, руйнування або збереження того, що було створено культурою. Зважаючи на це, війна підлягає цілісному аналізу та інтерпретації з позицій. Її вкоріненості у культурній реальності. Так само і сам феномен війни є джерелом трансформацій культурного простору, а також його сенсів та продуктів. Важливо зазначити, що культура з усім комплексом її результатів є наслідком продуктивної діяльності людини, що спрямована як на саму себе, так і на оточуюче середовище. Діалектичність культури та війни полягає, відповідно, у загальній спрямованості діяльності людини: у випадку культури це продуктивна та креативна діяльність, а у випадку війни — деструктивна та агресивна. Таким чином, культура та війна вступають між собою у складний зв'язок: з одного боку, війна як явище, що породжене

культурою; з іншого боку, війна та культура вступають у діалектичний зв'язок і у цьому випадку війна є антиподом культури.

Доцільно розглядати війну як частину культурно-соціального процесу, що несе в собі як деструкцію, так і культуротворчий потенціал. Війна та повоєнний період відбудови – це саме ті обставини, які уможливають глибоке переформатування звичних культурних практик, створення нових типів культурного продукту, усталення нових спільнот і закріплення нових орієнтирів. Якісні зміни на краще можливі завдяки активній роботі культурного фронту суспільства, що засвідчує та створює нові культурні сенси та продукти.

2.3. Принципи функціонування та розвитку мистецьких шкіл України

Зважаючи на вимоги сьогодення пріоритетним принципом надання якісних освітніх послуг в мистецьких школах є розвиток та корегування системи надання освітньо-мистецьких послуг у відповідності до запитів мешканців громад, які пов'язані із обмеженнями воєнного часу та пандемією COVID 19. Впровадження системи дистанційного навчання є тенденцією і необхідною складовою сучасного освітнього процесу. Об'єктивні умови сьогодення спонукають до пошуку нових дієвих каналів поширення освітніх знань та організації навчального процесу. Педагогічна спільнота мистецьких шкіл долучилася до оптимізації дистанційного навчання, враховуючи специфіку галузі, наразі активно застосовує освітні платформи та онлайн сервіси Google Classroom, Zoom, Classtime, Skype, Webex та ін.

Попри певні складності (матеріальні, технічні, організаційні, психологічні) впровадження дистанційного навчання забезпечило безперервний освітній процес в умовах, що склалися, показало його переваги та перспективи. Сучасні освітні, інформаційно-комунікаційні технології забезпечили взаємодію учасників освітнього процесу в умовах

віддаленості один від одного (онлайн-навчання). Результатом стали організація і проведення групових та індивідуальних занять, відео конференцій, відео уроків, створення інтерактивних вправ і завдань, навчальних ігор, можливість здійснення тестування, опитування, поєднання індивідуальних і колективних форм роботи.

Залучення інноваційних технологій дає можливість якісного ілюстрування викладеного під час уроку навчального матеріалу – відео перегляди спектаклів, концертів, прослуховування музики, віртуальні екскурсії та виставки. Перевагами таких занять є швидкість пошуку та надання інформації, мобільність, використання анімації, таблиць, можливість запису лекційного матеріалу тощо.

Ще одна потреба онлайн-навчання – впровадження підвищення рівня цифрової грамотності педагогічних працівників. Педагогічні колективи мистецьких шкіл розуміють сучасні виклики, необхідність забезпечення якості освіти, а тому активно залучаються до навчальних курсів та освоєння і поєднання різних форм навчання – традиційного, дистанційного, змішаного. Популярність і перспективність дистанційного навчання є безперечною, а тому актуальною. Нині формується єдиний, всесвітній, вільний освітній простір, а володіння комп'ютерними технологіями – умовою сьогодення.

Важливим фактором успішного функціонування мистецької школи та її розвитку є ефективний менеджмент закладу, який передбачає впровадження управлінських, організаційно-розпорядницьких та соціально-психологічних методів, спрямований на формування колективу односторонців, об'єднаних спільною метою надання якісних освітніх послуг та гармонійного розвитку всіх учасників освітнього процесу.

Ще один з пріоритетних принципів функціонування та розвитку сучасного навчального закладу, що забезпечить його успішне функціонування – підвищення відкритості мистецької школи, який передбачає висвітлення освітнього та мистецько-творчого процесу в ЗМІ. Інформація про успіхи в організації навчально-виховного процесу, зміст і

форми навчання, творчі та особисті досягнення учнів і педагогів, звіти адміністрації перед громадськістю, налагодження широкого діалогу з представниками місцевої влади та громади, обговорення нагальних проблем забезпечення діяльності закладу – питання, які потребують публічності, взаємодії та співпраці усіх зацікавлених сторін. Дієвим каналом такої комунікації має стати офіційний сайт закладу, розробка якого є актуальним питанням. Представлення різнопланової інформації в соціальних мережах забезпечить інформаційний супровід та рекламне просування навчального закладу, підвищить його конкурентоспроможність на ринку освітньо-мистецьких послуг, сприятиме формування позитивного іміджу, як освітнього і творчого середовища для розвитку духовної та естетично багатой особистості, центр культурно-мистецького життя громади.

Також зусилля педагогічного колективу повинні бути зосереджені на підвищенні кваліфікації та фахової компетентності через засвоєння нових знань, опанування педагогічних методик розробки та удосконалення науково-методичного супроводу навчального процесу. В перспективі – створення шкільного методичного кабінету, включення до річного плану роботи методичних нарад, семінарів, доповідей та обговорень з нагальних питань педагогічно-мистецької практики, вивчення та впровадження передового досвіду, відвідування та обговорення відкритих уроків викладачів, підготовка та впровадження презентацій повідомлень тощо. Тематика методичних заходів має охоплювати коло таких питань: створення творчих колективів як учнівських, так і з числа педагогів школи; затвердження тематики методичних робіт викладачів (навчальних курсів, дисциплін, реферативних доповідей та ін.); прослуховування юних вихованців, які стануть учасниками конкурсів, фестивалів, інших творчих заходів; піклування про підвищення професійного рівня викладачів; проведення роботи по узагальненню і популяризації досвіду провідних викладачів через їх участь в науково-практичних конференціях і семінарах різного рівня і формату, публікації результатів власної педагогічно-творчої роботи тощо, робота по

формуванню шкільного бібліотечного фонду сучасними інформаційними засобами, науково-методичною та довідковою літературою (у тому числі і на електронних носіях), нотними та мистецтвознавчими виданнями для власного саморозвитку педагогів та ефективної роботи з вихованцями навчального закладу.

Пріоритетним принципом є осучаснення системи партнерства мистецької школи. Успішний розвиток навчальних закладів мистецької освіти передбачає встановлення зв'язків з іншими навчальними закладами України, фаховим та бізнес середовищем, благодійними фондами, спонсорами та меценатами. Такі комунікації будуть корисними для обміну досвідом організації освітньої та мистецької діяльності; розробки та впровадження передових методик навчання, інформаційних та технічних інновацій; реалізації спільних культурно-мистецьких проєктів (фестивалів, конкурсів, концертних програм, акцій тощо);

Для якісного функціонування мистецької школи доцільна активна підтримка діяльності школи батьками, які не лише мають безпосередню зацікавленість в результатах навчання дітей, а й несуть солідарну відповідальність з педагогами та громадою за освітній і виховний процес. Корисними формами такої співпраці є залучення батьків до участі у творчих заходах, організації різноманітних екскурсійних поїздок, благодійних заходів, а також проведення для батьків майстер-класів щодо організації профорієнтаційної роботи, презентації захоплень дітей та їх творчих досягнень. Об'єднання зусиль та спільна діяльність буде формувати розуміння батьківською громадськістю стратегічних завдань розвитку школи мистецтв, спонукатиме до участі в подальшій розбудові навчання.

Висновок до розділу 2

Головною діяльністю мистецької школи є освітня та мистецька спрямованості. До основного виду діяльності відноситься реалізація освітнього процесу, організація концертного життя всіх учасників освітнього

процесу, з метою формування у учнів всього комплексу компетентностей, передбачених освітньою програмою.

Управління закладами спеціалізованої мистецької освіти в умовах війни потребує сучасних управлінських методів і форм, механізмів, інструментів та моделей, застосування принципів результативного менеджменту. Керівники комунальних закладів спеціалізованої мистецької освіти мають досконало володіти нормативно-правовими актами, швидко реагувати на безпекову ситуацію в певній громаді та області, здійснювати контроль за якістю надання освітніх послуг, здійснювати моніторинги бажань та очікувань учнів та батьків, усвідомлювати відповідальність, яка на них покладена.

Важливо зазначити, що культура з усім комплексом її результатів є наслідком продуктивної діяльності людини, що спрямована як на саму себе, так і на оточуюче середовище. Таким чином, культура та війна вступають між собою у складний зв'язок: з одного боку, війна як явище, що породжене культурою; з іншого боку, війна та культура вступають у діалектичний зв'язок і у цьому випадку війна є антиподом культури.

РОЗДІЛ 3. Розробка стратегії розвитку комунального закладу спеціалізованої мистецької освіти «Мистецька школа №2» Кам'янської міської ради

3.1. Потенціал розвитку закладу в ретроспективному огляді

Комунальний заклад спеціалізованої мистецької освіти «Мистецька школа № 2» Кам'янської міської ради (далі – Заклад) є комунальним унітарним закладом, створеним відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та інших законодавчих актів України.

Навчальна діяльність педагогічного колективу протягом 2019-2023 років була спрямована на забезпечення стабільного рівня та підвищення якості навчально-виховного процесу, реалізації Концепції сучасної мистецької школи, створення рівних умов для творчого самовираження кожного здобувача початкової мистецької освіти, у тому числі учнів з особливими освітніми потребами; якісного рівня організації роботи щодо надання знань, формуванню навичок та умінь учнів у галузі мистецької освіти; самовираження та реалізацію творчого потенціалу педагогічного колективу; забезпечення державних стандартів освіти у галузі культури, затверджених Міністерством культури та інформаційної політики України (Додаток А).

Основою для створення безпекового освітнього середовища в закладі для всіх учасників освітнього процесу в період воєнного стану є неухильне виконання всіх Алгоритмів дій, Пам'яток, Положень, розроблених і затверджених відповідними наказами у закладі, плідна співпраця з представниками ДСНС, поліції, медичними установами, провідними фахівцями психологічної підтримки. Також було створено і впроваджено внутрішню систему забезпечення якості освіти у закладі (ВСЗЯО). Важливим напрямком, який реалізувався у закладі було розроблення індивідуальних навчальних траєкторій для учнів з особливими освітніми потребами;

створення відкритого безбар'єрного простору у закладі з врахуванням інтересів кожного відвідувача.

Серед базових законодавчих актів, які регулюють функціонування закладу є Закон України «Про запобігання корупції», який встановлює правила запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, передбачених розпорядчими документами міської ради, виконавчого комітету міської ради, міського голови, вживання заходів щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів і неухильно виконується всіма учасниками освітнього процесу.

Для безперебійного функціонування закладу в період 2019-2023 року важливою складовою було дотримання трудової дисципліни працівниками закладу у відповідності до «Правил внутрішнього трудового розпорядку КЗ СМО «Мистецька школа №2» КМР».

Для створення потужного кадрового потенціалу та працевлаштування молодих, талановитих конкурентноспроможних спеціалістів в зазначеному періоді була налагоджена якісна профорієнтаційна робота з Кам'янським фаховим музичним коледжем імені Мирослава Скорика.

Робота адміністрації закладу була направлена на всебічне сприяння та створення умов для підвищення рівня професійної майстерності викладачів, забезпечення їх професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації забезпечення комфортних психологічних умов для творчого, інтелектуального, творчого розвитку всіх учасників освітнього процесу у тому числі дітей з особливими освітніми потребами.

З 2019 року по 2023 рік контингент учнів закладу збільшився з 210 до 270 здобувачів освіти (на 60 учнів). В 2020 році відбулося відкриття відділення образотворчого мистецтва. Образотворче мистецтво в умовах війни, виявилось дуже продуктивною ланкою арт-терапії, для відновлення та покращення психологічного стану учнів через мистецтво. В закладі відбулося фактичне збільшення кількісних і якісних показників у роботі відділення образотворчого мистецтва. Тому, відкриття у 2020 році відділу

образотворчого мистецтва було правильним перспективним управлінським рішенням.

Школа забезпечена навчальними програмами з предметів, що викладаються. В 2020-2021 навчальному році навчальний заклад розпочав роботу за новими освітніми програмами елементарного підрівня, а в 2022-2023 навчальному році мистецька школа завершила перехід на навчання за новими програмами. Практично застосовуються програми елементарного підрівня та базового підрівня початкової мистецької освіти.

Документація в закладі ведеться українською мовою згідно зразків, затверджених Наказом Міністерства культури і туризму України від 18.07.2006р №571/0/16-06 із змінами, затвердженими Наказом Міністерства культури України від 19.08.2015р №635 та проекту Наказу Міністерства культури України «Про затвердження примірнього переліку документації для мистецьких шкіл» від 09.07.2019р.

В 2023 році навчальний заклад успішно закінчили 42 випускника: 17 учнів музичного відділення елементарного підрівня, 14 учнів музичного відділення базового підрівня та 11 учнів хореографічного відділення базового підрівня. До КЗ «Кам'янський фаховий музичний коледж ім.М.Скорика» ДОР» вступило 10 учнів: Коваль Євген (спів) на відділ «Хорове диригування» (викладач Катерина ОКОЛОВИЧ), Міненкова Олександра (фортепіано) на відділ «Фортепіано (викладач Ксенія ЗУБРІЛІНА), Мамедова Варвара (гітара) на відділ «Хорове диригування» (викладач Ксенія ЗУБРІЛІНА), Юдічев Артем (гітара) на відділ «Народні інструменти (викладач Наталія КРЮКОВА, Тишина Євгенія (спів) на відділ «Спів» (викладач Катерина РАБІН), Швець Анастасія (фортепіано) на відділ «Хорове диригування» (викладач Наталія БОГАЧОВА), Янчук Дар'я (фортепіано) на відділ «Фортепіано» (викладач Наталія БОГАЧОВА), Коломоець Дарина (спів) на відділ «Спів» (викладач Катерина КРАСНОПЬОРОВА), Нагорна Ярослава (фортепіано) на відділ «Хорове диригування» (викладач Елеонора ІВАНОВА), П'ятакова Софія (спів) на

відділ «Хорове диригування» (викладач Олена Под'єльнікова). Не зважаючи на важкий стан в Україні, КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР працює продуктивно на збільшення кількісних показників в профорієнтаційній роботі з учнями.

Впродовж 2019-2023 років робота педагогічного колективу закладу була спрямована на підготовку та супровід участі учнів у фестивалях, конкурсах міського, обласного, національного, міжнародного рівнів з метою розвитку виконавської майстерності, подальшого творчого зростання учнів, розширення напрямів культурно-просвітницької роботи, відбулася зміна форм заходів (благодійні концерти, концерти на підтримку ЗСУ, онлайн концерти, участь у дистанційних конкурсах, ведення сторінок у соціальних мережах), пов'язаних з проведенням на високому організаційному та художньому рівні концертних програм та творчих проєктів, організацію різнопланової роботи з батьками, як з активними учасниками освітнього процесу, з метою інформування їх про поточний стан підготовки учнів, питання та проблеми у навчанні, які мають вирішуватися за допомогою родини.

Робота адміністрації закладу була направлена на організацію постійного моніторингу учбових та творчих досягнень, вмінь та знань, психологічного клімату в педагогічному та учнівських колективах з метою забезпечення найбільш сприятливих умов для творчого розвитку і співпраці педагогічного колективу та подальшого розвитку закладу, удосконалення матеріально-технічної бази закладу шляхом співпраці з Українським культурним фондом (написання грантів).

Важливою складовою в роботу мистецької школи є методична робота педагогічного колективу. Методична робота була спрямована на створення оптимальних умов для підвищення кваліфікації педагогічних працівників, їх професійної підготовки та перепідготовки, активізації удосконалення педагогічної майстерності та творчого потенціалу, вивчення та узагальнення європейського досвіду роботи викладачів мистецьких дисциплін, аналіз

сучасних методик викладання та застосування у своїй роботі найкращих зразків; розробка власних методичних практик у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

Культурно-просвітницька робота була адаптована під карантинні вимоги та відповідно до воєнного стану в Україні, спрямована на підвищення ролі культури в суспільному житті, рівня усвідомлення національної ідентичності учнів; ролі української культури в суспільному житті; культурної освіти учнів шляхом залучення до активного творчого життя всіх вікових категорій соціально-демографічних груп : дітей, підлітків, молоді, людей середнього та похилого віку, а також людей з інвалідністю та дітей з особливими освітніми потребами.

Концертна та фестивальна діяльність всіх учасників освітнього процесу була спрямована на розвиток та удосконалення виконавської майстерності учнів забезпечення їх творчої активності, розвиток та удосконалення виконавської майстерності учнів в різних форматах (онлайн та офлайн), адаптованих під сучасні вимоги сьогодення; через концертну та фестивальну діяльність забезпечення творчої активності учнів, підвищення мотивації до навчання мистецтву; створення умов для творчого зростання обдарованих учнів, розширення самовираження та реалізації творчого потенціалу для всіх здобувачів мистецької освіти; підвищення рейтингу навчального закладу, як центру надання культурних послуг.

За період 2019-2023 років було проведено безліч концертів, виступів, в яких активно брали участь всі учасники освітнього процесу: Міжнародний День музики та День вчителя; День українського козацтва; Всесвітній день поширення інформації про аутизм; День Святого Миколая; ювілейні концерти до дня народження Лесі Українки; Новий рік та Різдво Христове; Міжнародний день джазу; 250-ти річчя з Дня народження Людвіга Бетховена; концерти-казки учнів елементарного підрівня; звітні концерти всіх відділів; концерти учнів елементарного підрівня «Музична абетка»; української музики «Український сувенір»; «Родинне свято»; до Дня

визволення міста Кам'янського; Міжнародний День інваліда; День Соборності України; День Небесної сотні; Міжнародний День рідної мови; Шевченківські дні, «Зимовий експромт». Проводилися тематичні концерти по класам викладачів: «Українські народні інструменти та інструменти симфонічного оркестру»; «О, музико, чарівний світ!»; «Сім нот, але скільки свята!»; «В кожній дитині сонце – дайте йому світити»; «Талановиті діти відомих композиторів»; «Там, де музика живе»; костюмований святковий новорічний концерт учнів оркестрового відділу: «Зимові варіації для улюбленого інструменту». Також є традиційною вечір-зустріч учнів випускників школи та їх родин класів викладачів: «Між Різдвом та Стрітінням», концерти – зустрічі зі студентами музичного коледжу та учнями музичних шкіл Дніпра.

Також в закладі традиційно з метою профорієнтаційної роботи з учнями відбуваються концерти студентів музичного коледжу класів викладачів: Овчаренко С.Є., Дерев'ягіної Є.А., Под'єльнікової О.В., Галіної А.Н., Махмудової З.А., Перебийніс Н.М., Трофіменка Р.В., Сороки А.Ю., Здоровенка В.Г., Здоровенко Н.Ю., концертмейстери – Нібель Ю.А., Ніколайчук І.С. та інших фахівців.

Якщо розглядати тільки 2022-2023 навчальний рік, можна зауважити, що учні закладу прийняли участь у 108 конкурсах та посіли 314 призових місць: Міжнародні конкурси – 64 (140 лауреатів); Всеукраїнські конкурси – 33 (108 лауреатів); Обласні конкурси – 6 (41 лауреат); Регіональний конкурс – 1 (13 лауреатів); Міські конкурси – 4 (12 лауреатів).

Якісні показники участі учнів у конкурсах різних рівнів по відділах: Фортепіанний відділ – 63 конкурси (162 лауреата); Оркестровий відділ - 34 конкурси (91 лауреат); Музично-теоретичний відділ: клас сольного співу – 29 конкурсів (48 лауреатів); клас музично-теоретичних дисциплін – 2 конференції (3 доповідача).

Сучасна мистецька школа потребує оновлення змісту своєї діяльності, спрямування роботи на розширення вибору індивідуальних навчальних

траєкторій для учнів, тому робота викладачів відбувається з використанням інноваційних технологій, сучасних методик при вивченні різних видів мистецтв. На засіданнях відділів відбувається моніторинг якості роботи викладачів, аналіз позитивних та негативних моментів, надання порад молодим викладачам.

В 2020-2021 навчальному році навчальний заклад став учасником Всеукраїнського пілотного проєкту з реалізації Концепції інклюзивної мистецької освіти «Мистецька освіта без обмежень», організатором якого є Міністерство культури та інформаційної політики України, Всеукраїнське громадське об'єднання «Національна асамблея людей з інвалідністю України». Метою пілотного проєкту було підвищення рівня доступності мистецької освіти, допомога у створенні освітнього простору дружнього для усіх, а також виявлення конкретних перешкод для інклюзивного навчання мистецтву та напрацювання рекомендацій з усунення таких перешкод. Загалом, з усієї України відбірковий тур пройшли 17 мистецьких шкіл, КЗ СМО «Мистецька школа №2» КМР стала єдиним навчальним закладом з Дніпропетровської області. Навчальний заклад опанував організацію інклюзивного мистецького навчання, викладачі підвищили свій рівень знань та практичних навичок, адміністрація стала експертом з фізичної доступності приміщень, та під керівництвом професіоналів провела аудит доступності.

Завдяки участі у проєкті та плідній співпраці закладу з Всеукраїнським громадським об'єднанням «Національна асамблея людей з інвалідністю» у педагогічного колективу з'явилась можливість вивчення та придбання спеціалізованої літератури необхідної для роботи з особливими учнями. Викладацький склад закладу має великий педагогічний досвід та засвідчував потребу в отримання специфічних знань для якісної роботи з інклюзивними дітьми.

Для забезпечення навчально-виховного процесу школа має спеціалізовану бібліотеку, яка налічує більш ніж 14 тисяч примірників нотної та начальної-методичної літератури, фонотеку застарілого зразку (вінілові

платівки та записи для бабінного магнітофону). Впродовж 2019-2023 років бібліотечний фонд був оновлений сучасними посібниками з предмету «Музична грамота та практичне музикування», які відповідають всім вимогам сьогодення. Щомісяця заклад отримує нотні журнали «Музична Україна» з творами сучасних українських композиторів для різних музичних інструментів.

В період пандемії COVSD-19 режим роботи закладу був адаптований під встановлені карантинні обмеження. Основою уроку в період дистанційного навчання є використання інноваційних технологій, сучасних методів відтворення та слухання музики. Вся методична робота в закладі проводилася згідно річних планів роботи відділів та відділень: музичного, хореографічного та образотворчого мистецтва, які затверджуються на початок кожного навчального року та враховують всі розділи навчально – виховного процесу. Викладачі проводили семінарські заняття, дні відкритих дверей з актуальних питань виховання. На засіданнях відділів викладачі виступали з методичними доповідями, тематичними відкритими уроками, здійснювався обмін досвідом роботи досвідчених викладачів з молодими спеціалістами. Протягом всіх років в закладі діє принцип «наставництва». Викладацький колектив школи щорічно підтримував активний зв'язок з викладачами «Кам'янського фахового музичного коледжу імені Мирослава Скорика».

Педагогічний колектив працював над вирішенням різних задач: посиленням роботи по підвищенню фахового рівня кожного викладача, дбаючи про його науково-методичне, інформаційне забезпечення, стимулюючи його до творчої діяльності; удосконаленням занять, як основної форми навчання гри на музичному інструменті, поєднуючи її з теорією музики в світі новітніх технологій; сприянню творчому потенціалу викладачів щодо створення умов для особистісно-орієнтованого підходу у навчанні та вихованні учнів; підвищенням статусу музики, як основи естетичного виховання: участь у Міжнародному педагогічному марафоні

«Arts for hearts 2020»; виступи з доповідями та презентаціями на II Всеукраїнській відкритій учнівській конференції «Мистецтво без меж: шлях до науки» (Баращук Л. В.); мистецька акція «Світ один для всіх» до всесвітнього дня поширення інформації про аутизм; міжнародна он-лайн конференція «Мистецька освіта в умовах змішаного навчання та цифрової трансформації суспільства» доповідь на тему «Практичний досвід організації дистанційного навчання на прикладі роботи колективу Мистецької школи №2 м. Кам'янського. Виклики та досягнення» (доповідач Зубріліна К. Ю.) тощо.

В період карантину та воєнного стану в Україні дистанційна освіта стала важливою складовою надання освітніх послуг учням нашого закладу. Дана ситуація вимагала моментального реагування адміністрації та роботи закладу за методом трикутника (учні-батьки, педагогічний колектив, адміністрація). В короткий період була налагоджена комунікація між адміністрацією та педагогічним колективом, плідна співпраця з батьками та учнями, обрані он-лайн платформи з урахуванням технічних можливостей та побажань учнів для комфортного навчання в період карантину.

Викладачі більш старшого віку дуже швидко подолали психологічний бар'єр при опануванні комп'ютерної техніки, молоді викладачі надавали рекомендації щодо вибору он-лайн платформ. Цей тандем об'єднав викладачів різних вікових категорій та допоміг обміну досвідом в написанні нових освітніх програм.

Колектив школи тісно співпрацює з колективами загальноосвітніх закладів, дошкільних навчальних закладів Заводського району та громадських організацій міста. Активна концертна діяльність всіх учасників освітнього процесу сприяє залученню більшої кількості учнів до навчання у нашому закладі. В зв'язку з карантинними обмеженнями був відпрацьований механізм он-лайн реєстрації учнів перших класів. На сторінці фейсбуку КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР були розміщені агітаційні відео гри учнів та викладачів.

В період з 2019 року по 2023 рік у закладі проводилася системна методична робота педагогічного колективу закладу. Були заслухані методичні доповіді, мета яких надання допомоги викладачам та педагогічному колективу у виробленні рішень, заснованих на досягненнях науки і передового практичного досвіду, і їх практичному втіленні: «Зв'язок артикуляції та техніки ведення міху в класі баяна та акордеона» (викладач оркестрового відділу Танько А.М.); «Сучасні методики проведення уроку за фахом в класі баяна ДШМ» (викладач оркестрового відділу Козлова І.Т.); «Інноваційні методи гри на фортепіано, ігрові та нестандартні елементи на уроці» (завідувач фортепіанного відділу Роже Г.Ф.); «Вимоги до сучасного вчителя» (завідувач фортепіанного відділу Роже Г.Ф.); «Ф. Шопен – 210 років від дня народження» (викладачі фортепіанного відділу Монахова К.В., Іванова Е.О.); «Українська дитяча пісня в творах сучасних композиторів» (викладач музично-теоретичного відділу Красноп'ярова К.В.); «Тестові завдання по сольфеджіо для учнів випускного класу» (викладач музично-теоретичного відділу Письменна Л.А.); «Розвиток гармонійного слуху. Акордові та інтервальні послідовності» (викладач музично-теоретичного відділу Письменна Л.А.); «Засоби художньої виразності. Виконання штрихів на флейті» (викладач оркестрового відділу Перебийніс Н.М.); «Творчий портрет композитора-земляка. Валентин Крохмаль у спогадах сучасників» (викладач музично-теоретичного відділу Под'ельнікова О.В.); «Специфіка роботи з дитячими голосами» (викладач музично-теоретичного відділу Роже А.Ю.); «Музика як один із засобів естетичного виховання» (викладач музично-теоретичного відділу Баращук Л.В.); «Розвиток творчих навичок на уроках хору» (викладач музично-теоретичного відділу Под'ельнікова О.В.); «Значення фразування для музичного виконавства в класі скрипки» (викладач оркестрового відділу Шевченко М.С.); «Робота над правильною посадкою і постановкою виконавського апарату як шлях до впевненого та успішного виступу» (викладач оркестрового відділу Влізько М.В.); «Робота з дітьми 6-7 років на початковому етапі навчання в класі гітари» (викладач

оркестрового відділу Крюкова Н.Г.); «Розвиток учня та роль інтелекту в мистецтві читання з листа» (викладач фортепіанного відділу Монахова К.В., Роже Г.Ф.); «Життєвий шлях Людвіга ван Бетховена» (викладач фортепіанного відділу Богачова Н.А.); «Карл Черні – засновник технічного розвитку фортепіанної школи» (до 230-річчя від дня народження» (викладач фортепіанного відділу Фея Т.М.); «Психологічні проєкції успішного виступу» (викладач фортепіанного відділу Роже Г.Ф.); методичний доробок для учнів I класу елементарного підрівня з використанням інтерактивних засобів (викладач музично-теоретичного відділу Баращук Л.В.).

Також за цей період була проведена низка тематичних відкритих уроків, які дають можливість викладачам ділитися власним досвідом та педагогічними надбаннями, отримувати зворотній зв'язок для вдосконалення педагогічної майстерності. Тематика та форми відкритих уроків дуже різноманітні та креативні: «Ритм у музиці – це пульсація, яка свідчить про життя» (викладач фортепіанного відділу Зубріліна К.Ю.); Бінарний відкритий урок викладачів Роже Г.Ф. та Роже А.Ю. на тему: «Образи природи у вокальній та інструментальній музиці»; «Розкриття характеру та художнього змісту твору за допомогою різних прийомів гри та штрихів в класі скрипки» (викладач оркестрового відділу Шевченко М.С.) ; «Артикуляція як один із засобів музичної образності» (викладач оркестрового відділу Крюкова Н.Г.); «Робота з початківцями баяністами» (викладач оркестрового відділу Козлова І.Т.); «Образно-художнє мислення в роботі з початківцями» (викладач фортепіанного відділу Фея Т.М.); «Розвиток піаністичних навичок учнів першого року навчання» (викладач фортепіанного відділу Путільцева Л.М.); «Особливості роботи над творами великої форми» (викладач фортепіанного відділу Богачова Н.А.); «Екзерсіс класичного танцю біля станка» (учнів 3 класу). (викладач хореографічного відділення Бабенко О.П.); «Деякі питання формування навичок вокального дитячого співу на початковому етапі навчання» (викладач музично-теоретичного відділу Роже А.Ю.); міжшкільний відкритий урок-конкурс

серед учнів II класу шкіл КЗ СМО «Мистецька школа №2» КМР (викладач музично-теоретичного відділу Баращук Л.В. та КПС МНЗ «ДМШ №5» (Азанова С.В.); «Підготовка голосового апарату до роботи, формування основних співочих навичок» (викладач музично-теоретичного відділу Краснопорова К.В.); «Сценічна майстерність» (викладач оркестрового відділу Танько А.М.); «Сучасні методики підготовки до концертного виступу у випускному класі» (викладач оркестрового відділу Зінченко О.М.); «Розвиток мислення учнів молодших класів» (викладач оркестрового відділу Крюкова Н.Г.); «Осінній вернісаж талантів» (викладач фортепіанного відділу Зубріліна К.Ю.); «Робота над технічним розвитком в середніх класах» (викладач фортепіанного відділу Путільцева Л.М.); VI Обласний методичний семінар-практикум для викладачів мистецьких шкіл або закладів початкової мистецької освіти по класу естрадного співу при підтримці Дніпропетровського фахового мистецько-художнього коледжу культури на тему «Специфіка артикуляції і дикції в роботі над естрадною манерою» (Краснопорова К. В.).

Мистецька школа є початковою ланкою спеціальної мистецької освіти, працює для цілеспрямованого навчання дітей різним видам мистецтва. Заклад підпорядковується управлінню культури Кам'янської міської ради. Фінансово-господарська діяльність закладу провадиться відповідно до законодавства та статуту. Фінансування закладу здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів загального та спеціального фондів.

В межах бюджетних призначень бюджетні кошти спрямовуються керівником закладу на виконання робочих навчальних планів, матеріальні витрати, пов'язані з навчально-виховною роботою, підвищення кваліфікації педагогічних працівників, оплату праці, збереження і зміцнення матеріально-технічної бази, соціальний захист та матеріальне стимулювання трудового колективу.

Розрахунок навчальних годин з визначенням кількості педагогічних ставок, необхідних для виконання розроблених керівником робочих

навчальних планів, складається в межах бюджетних призначень на плановий контингент учнів, установлений органом управління культури.

За період 2019-2023 років була укріплена матеріально-технічна база закладу: облаштоване приміщення костюмерної кімнати, всі костюми та реквізит поставлені на баланс закладу, за рахунок чого збільшена балансова вартість матеріально-технічної бази закладу на 174 375,00 грн. Замінені аварійні склоблоки на переходах та встановлені металопластикові вікна в актовій залі на суму 193 499,99 грн. Заміна електропроводки, рубильників, автоматів в електрощитовій на суму 6409,98 грн. У зв'язку з дистанційною формою навчального процесу в період карантину проведений якісний поточний ремонт кабінету № 5 за рахунок спеціального фонду з заміною вікон, дверного блоку, стелі, лінолеуму, поклейкою шпалер та облаштування пожежного виходу № 4 на суму 28 000,00 грн.

Була налагоджена комунікація та плідна робота з батьками, як активними учасниками освітнього процесу, що надало якісні показники в благодійних внесках: пошив костюмів для ансамблю скрипалів «Віоліно» на суму 3500,00 грн; придбання штор та куліси для актової зали на суму 4500,00 грн.; встановлення водонагрівача у зимовий період на суму 1500,00 грн.; колонка для хореографії на суму 500,00 грн; виготовлення підставок для бандур. – придбання двох сучасних інструментів укулеле (гавайська гітара) на суму - 1231,00 гр; збільшення різноманітних костюмів для костюмерної кімнати на суму 1200,00 гр ; сучасні меблі у вигляді трьох комп'ютерних столів; сучасна дошка для кабінету музично-теоретичних дисциплін на суму 2682,00 гр; придбання гардин для кабінету хореографії; заміна дверей в кабінетах №8, №9, №10 на суму 4500,00; придбання костюмів «Пікачу» для учнів 1 класу хореографічного відділення; придбання костюмів «Східні красуні» для учнів 4 класу хореографічного відділення; молоді саджанці плодкових дерев для оновлення території навчального закладу; дизайнерське оздоблення стіни малої зали з логотипом навчального закладу 1800,00; сучасні інформаційні стенди на суму 3127,00 гр; поповнення бібліотечного

фонду інформаційною літературою для працівників закладу з пожежної безпеки журнал «Безпека Придніпров'я» та газета «Рятувальник» на суму 484,66 грн.

За рахунок спеціального фонду було придбано: підставки під ноги гітаристам , стійку гітарну акустичну для інструментів, струни для гітар на суму 1414,00грн.; принтер, флешносії, комп'ютерні клавіатури та мишки на суму 4830,00 грн.; замінені 2 дверей в актовій залі на суму 20297,34 грн.; замінені віконні блоки в малій актовій залі на суму 35992,19 грн.; оновлення бібліотечний фонд за рахунок придбання 20 шт. підручників з предмету Сольфеджіо на суму 3100,00 грн.; оформлена річна підписка на періодичне видання нотного збірника «Музична школа» на суму 960,00 грн., канцтовари на суму 5253,35 грн., господарчі товари на суму 2285,24 грн., будівельні матеріали на суму 6882,00 грн.; оновлення бібліотечного фонду придбані сучасні навчальні посібники для учнів елементарного підрівня з предмету «Музична грамота та практичне музикування» (збірник «Музичні перлинки» та «Кольорове сольфеджіо») на суму 7938,00; музичний інструмент Ксилофон Stagg XYLO-SET 37 (в комплекті зі стійкою, паличками та чохлам) на суму 14025,00; оформлена річна підписка на періодичне видання нотного збірника «Музична школа» на суму 1080,00 грн ; пюпітри ROCKSTAND RS 10010B 10 шт на суму 2580,00 грн; 2 класичні гітари на суму 7625,00 грн; комплект ременів для акордеона на суму 1110,00 грн ; 2 гітарні стійки на суму 626,00 грн; тюнер прищіпка для гітаристів на суму 285,00 грн; палички для перкусії на суму 486,00 грн; струни для гітар на суму 835,00 грн; підставка під ноги гітаристам на суму 174,00 грн; 2 чохла для гітар на суму 730,00 грн; заміна 5 кабінетних дверей на суму 9811,00 грн; заміна віконних блоків на металопластикові у центральному холі та кабінеті на першому поверсі на суму 46005,95 грн; заміна віконних блоків на металопластикових у кабінеті хореографії (роздягальня дівчат) на суму 40248,00 грн; заміна віконних блоків на металопластикові у холі другого поверху на суму 49862,03 грн; комп'ютер в зборі на суму 11000,00; принтер на суму 7500,00 грн; картридж для принтеру на суму 1500,00

гр; канцтовари на суму 8826, 00 гр; господарчі товари на суму 1143,00 гр; будівельні матеріали на суму 5241,00 гр; сантехніка на суму 6961,00 гр; вивіз будівельного сміття на суму 8000, 00 гр; за рахунок загального фонду було придбано: дезенфікуючі засоби на суму 17075,00 гр; 2 термометри безконтактні на суму 4700,00; проведений поточний ремонт водостоку та опалення на 199 612 грн 62 коп.

КЗ СМО «Мистецька школа №2» КМР уклали договір з КЗ «Кам'янський фаховий музичний коледж» ДОР про підготовку фахівців у закладі фахової передвищої освіти з подальшим працевлаштуванням молодих спеціалістів до Мистецької школи №2 (у кількості 9 осіб).

Здійснивши ретроспективний огляд роботи КЗ СМО «Мистецької школи №2» Кам'янської міської ради, адміністрацією закладу вбачається потужний потенціал розвитку мистецької школи та виникає потреба в розроблені та затверджені Стратегії розвитку КЗ СМО «Мистецька школа №2» КМР на 2024-2028 роки.

3.2. Внутрішня система забезпечення якості мистецької освіти в закладі

Кожен заклад освіти має надавати якісні освітні послуги всім дітям, незалежно від їхньої статі, економічного статусу, етнічного походження чи освітніх потреб. Усі освітні та управлінські процеси, що відбуваються у закладі освіти, мають бути спрямовані на надання якісних освітніх послуг (якості освітньої діяльності, що призводить до якості результатів навчання учнів).

Для того, щоб всі компоненти освітньої системи функціонували ефективно, необхідно створити внутрішню систему забезпечення якості освіти (далі-внутрішня система), яка дозволить вивчати освітні та управлінські процеси та постійно їх вдосконалювати. Важливо зазначити, що йдеться не про створення окремих процесів та процедур, а про чітке

визначення компонентів освітньої системи, які безпосередньо впливають на якість результатів навчання учнів (якість освіти).

Варто звернути особливу увагу на те, що внутрішня система створюється не на папері, а в освітньому просторі, в управлінській та освітній діяльності. Положення про внутрішню систему є важливим етапом її розбудови, але не є самоціллю, документом заради документа. Це положення має лише зафіксувати спільно вироблені управлінські рішення, які описують компоненти якості освіти, процедури їх функціонування, способи оцінювання [46].

Метою розбудови внутрішньої системи є постійне поліпшення якості освітньої діяльності закладу. Для того, щоб розбудувати дієву внутрішню систему, необхідно визначити, яких цілей ви хочете досягти завдяки функціонуванню внутрішньої системи, до яких змін це призведе у майбутньому. Цей крок не має бути формальним, оскільки визначеним цілям будуть підпорядковані всі компоненти внутрішньої системи. Під час визначення цілей слід проаналізувати державну політику щодо забезпечення якості освіти, врахувати стратегію розвитку закладу, здійснити оцінку наявної ситуації, потреб та інтересів учасників освітнього процесу, оскільки внутрішня система є проєкцією освітньої системи закладу загалом.

Внутрішня система розбудовується в закладі освіти для забезпечення рівних умов для навчання і розвитку учнів, незалежно від їхньої статі, релігії, доходів родини, місця проживання тощо; надання якісних освітніх послуг та підвищення довіри до системи оцінювання результатів навчання; створення та підтримка у закладі освіти безпечного освітнього середовища; прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо реалізації політики забезпечення якості освіти та освітньої діяльності закладу; забезпечення принципів та механізмів реалізації академічної доброчесності в закладі освіти; створення умов навчання та праці, які забезпечують партнерство учасників освітнього процесу; відстежування функціонування освітніх та управлінських процесів і вносення необхідних коректив; отримання постійного зворотнього зв'язку

щодо якості результатів навчання учнів та вчасного реагування на виявлені проблеми; відстежування результатів навчання осіб з особливими освітніми потребами для створення оптимальних умов їхнього навчання та розвитку; постійне вдосконалення якості педагогічної діяльності, системи оцінювання закладу освіти, освітнього середовища; підвищення ефективності використання інформаційних, матеріальних та кадрових ресурсів у закладі освіти; забезпечення прозорості діяльності закладу освіти, що підвищить довіру учасників освітнього процесу до нього; інших цілей, визначених закладом освіти.

Головною метою освітньої діяльності закладу освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства. Досягти даної мети можна, забезпечивши високий рівень якості освіти. Кожен відповідальний керівник прагне забезпечити високу якість освіти у закладі, багатокomпонентну діяльність, побудовану на різних механізмах взаємодії [42, с.44]. Якість освіти розглядається у нерозривній єдності якості процесу (діяльності) і якості результату. Якість освітнього процесу (діяльності) є невід'ємною складовою якості освіти, яка залежить від якості освітнього процесу, якості професійної компетентності викладачів та якості організаційно-управлінської компетентності керівника закладу [43].

Запровадження внутрішньої системи забезпечення якості – стратегічне рішення школи, яке може допомогти поліпшити її загальну дієвість та забезпечити міцну основу для ініціатив щодо її ефективного та сталого розвитку.

Міністерство освіти і науки України спільно з Державною службою якості освіти розробило Методичні рекомендації, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України №1480 від 30 листопада 2020 року «Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти» [44] з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти, зорієнтовані на допомогу школам у

внутрішньому забезпеченні якісної освіти. Згідно з документом, система забезпечення якісної освіти в школі повинна мати не лише зовнішні стимули (ЗНО, інституційний аудит, атестацію та сертифікацію педагогічних працівників тощо), а й внутрішні інструменти. У зв'язку з тим, що мистецькі школи є закладами освіти у сфері культури, ці накази є дієвими і у закладах мистецької освіти.

Внутрішня система забезпечення якості освіти – це сукупність умов, процедур і заходів у закладі освіти, що забезпечують ефективність освітніх та управлінських процесів, які безпосередньо впливають на якість результатів навчання учнів, забезпечують формування їхніх ключових компетентностей, а також сприяють всебічному розвитку особистості учнів.

На думку розробників Методичних рекомендацій, існування такої внутрішньої системи в школах дозволить підвищити якість освітніх послуг, довіру до результатів навчання, надасть можливість постійно вдосконалювати освітнє середовище, систему оцінювання учнів, педагогічну діяльність, управлінські процеси тощо.

У Методичних рекомендаціях запропоновано три обов'язкові етапи формування внутрішньої системи забезпечення якості: 1) визначення компонентів внутрішньої системи забезпечення якості освіти; 2) забезпечення функціонування цих компонентів; 3) самооцінювання освітніх та управлінських процесів закладу освіти для їх подальшого вдосконалення.

Згідно з Методичними рекомендаціями, внутрішня система забезпечення якості освіти може містити компоненти, перелік яких визначено в ч.3 ст.41 Закону України «Про освіту», а саме:

- стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;

- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних і науково-педагогічних працівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти [10].

Визначення компонентів внутрішньої системи забезпечення якості освіти є першим етапом її формування. Відтак у Методичних рекомендаціях цьому питанню присвячено доволі багато уваги. Зокрема, для забезпечення комплексного розгляду питань, пов'язаних з формуванням внутрішньої системи забезпечення якості освіти, рекомендовано створити робочу групу, до складу якої доцільно включити керівника закладу освіти, його заступника, учнів, батьків, експертів управління культури, представників місцевої громади тощо. Завданням цієї робочої групи є колегіальне розроблення стратегії (політики) Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти, яке може визначати: цілі внутрішньої системи забезпечення якості освіти; її компоненти (окремої уваги потребує визначення стратегії і процедур забезпечення якості освіти); періодичність і механізм самооцінювання, а саме: опис правил і критеріїв самооцінювання внутрішніх компонентів; вимірювальні показники результатів, на які впливатимуть освітні та управлінські процеси; методи збору інформації.

Стратегія забезпечення якості освіти базується на принципі цілісності, який полягає в єдності усіх видів освітніх впливів на учня, їх

підпорядкованості головній меті освітньої діяльності, яка передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності; на принципі відповідності Державним стандартам мистецької освіти; на принципі розвитку, що виходить з необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності; на принципі відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності.

Забезпечення якості освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів як функціонування системи формування компетентностей учнів, підвищення кваліфікації педагогічних працівників, посилення кадрового потенціалу освітнього закладу, забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу.

Система контролю за реалізацією процедур забезпечення якості освіти включає: самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості освіти; моніторинг якості освіти.

Завдання моніторингу якості освіти реалізується здійсненням систематичного контролю за освітнім процесом в закладі, створенням власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу, аналізом чинників впливу на результативність освітнього процесу, підтримка високої мотивації навчання, створенням оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації учнів і педагогів, прогнозуванням на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в закладі.

Моніторинг в мистецькій школі здійснюють директор закладу та його заступник, засновник, органи, що здійснюють управління у сфері культури,

органи самоврядування, які створюються педагогічними працівниками, учнями та батьками, громадськість.

Основними формами моніторингу є: проведення контрольних заходів виконавської компетентності, участь учнів у конкурсах різних рівнів, перевірка документації, опитування, анкетування, відвідування уроків, заходів.

Критеріями моніторингу є об'єктивність, систематичність, відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу, надійність (повторний контроль іншими суб'єктами), толерантність – довіра, повага до особистості.

Для детального вивчення кожного критерію потрібні показники, тобто індикатори. Індикатори можуть бути розроблені на основі кількісної шкали, можуть бути кількісно-якісними, тобто для одних критеріїв встановлюється кількісна шкала, а інші вимірюються описово, а можуть бути і виключно описовими. Головне — не шкала вимірювання, а можливість комплексно подивитись на роботу закладу та визначити шляхи вдосконалення освітньої діяльності.

Після проведення у закладі моніторингу якості освіти адміністрація закладу отримує цілісну картину, яка надає можливість забезпечувати постійне і неухильне вдосконалення якості освітньої діяльності, а отже – досягнути основної мети роботи закладу, яка полягає в підвищенні якості надання освітніх послуг, покращенні функцій управління освітнім процесом, накопиченні даних для прийняття управлінських та тактичних рішень. Результати моніторингу якості освіти узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах, за результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи. Дані моніторингу можуть використовуватись для обговорення на засіданнях методичних об'єднань вчителів, нарадах при директорі, засіданнях педагогічної ради. Якісно проведений моніторинг дає можливість проаналізувати показники

кадрового забезпечення освітньої діяльності – якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу, контингенту учнів, психолого-соціологічний моніторинг, результати навчання учнів, результативність педагогічної діяльності, ефективність управління закладом, безпечність, безбар'єрність освітнього середовища, моніторинг охорони праці та безпеки життєдіяльності, формування іміджу закладу.

Обрані робочою групою компоненти внутрішньої системи забезпечення якості освіти рекомендовано згрупувати в Положенні за чотирма напрямками освітньої діяльності закладу освіти, як це визначено в п.6 Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти відповідно Наказу Міністерства освіти і науки України №17 від 09 січня 2019 року «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти» :

- освітнє середовище;
- система оцінювання здобувачів освіти;
- педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти;
- управлінські процеси закладу освіти [45].

Таке групування, на думку авторів Методичних рекомендацій, дозволить порівняти результати зовнішнього оцінювання та самооцінювання. Виходячи зі змісту Методичних рекомендацій, процедура розроблення та затвердження Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти має пройти такі етапи:

1. Створення робочої групи.
2. Розроблення проєкту Положення.
3. Попереднє обговорення проєкту Положення за участю представників педагогічного та учнівського колективів, батьків.
4. Доопрацювання проєкту Положення (у разі наявності обґрунтованих і доцільних пропозицій і зауважень).
5. Схвалення Положення педагогічною радою закладу освіти.

6. Ознайомлення учасників освітнього процесу зі стратегією (політикою) забезпечення якості освіти та процедурами її втілення.

7. Оприлюднення Положення на вебсайті закладу освіти, а в разі відсутності – на вебсайті його засновника.

Згідно з Методичними рекомендаціями, заклад освіти може обрати власний підхід до формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, керуючись власною академічною та організаційною автономією. Окрім цього, заклад освіти може визначити інші заходи, які забезпечують якість освіти, навіть якщо їх немає в переліку.

Також обов'язковими компонентами внутрішнього забезпечення якості освіти є: механізми забезпечення академічної доброчесності; порядок виявлення та встановлення фактів її порушення; види академічної відповідальності педагогічних працівників та учнів за конкретні порушення академічної доброчесності.

Формування внутрішньої системи оцінювання у Методичних рекомендаціях пропонують розпочати з визначення Стратегії (політики) внутрішнього забезпечення якості освіти. Цей документ повинен: фіксувати орієнтири функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти; враховувати інтереси учасників освітнього процесу щодо якості освітніх послуг та реалізації інших їхніх прав; враховувати засади державної політики у сфері освіти та принципи освітньої діяльності, визначені у ст.6 Закону України «Про освіту» [10].

Розробляючи Стратегію, заклад освіти визначає і впроваджує її орієнтири, зважаючи на потреби учасників освітнього процесу й особливості діяльності закладу. Такими орієнтирами, для забезпечення яких розробляють Стратегію, можуть бути: відповідність результатів навчання учнів державним стандартам освіти; партнерство в навчанні та професійна взаємодія; недискримінація; запобігання та протидія булінгу (цькуванню); академічна доброчесність під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності; прозора та інформаційно відкрита діяльність закладу

освіти; умови для безперервного професійного зростання педагогічних працівників; справедливе й об'єктивне оцінювання результатів навчання учнів, а також професійної діяльності педагогічних працівників; академічна свобода педагогічних працівників.

Самооцінювання – це процес вивчення й оцінювання ефективності функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти з метою вдосконалення освітніх та управлінських процесів.

Його можуть здійснювати до різних моделей самооцінювання:

- щорічне комплексне самооцінювання (за всіма компонентами);
- щорічне самооцінювання за певними напрямками освітньої діяльності, а також періодичне комплексне самооцінювання;
- щорічне комплексне самооцінювання за окремими видами мистецтва, за якими заклад мистецької освіти провадить освітню діяльність (музичне мистецтво, хореографічне мистецтво, образотворче мистецтво);
- інша модель, визначена закладом мистецької освіти.

Комплексне самооцінювання якості освітніх та управлінських процесів рекомендують проводити після визначення всіх компонентів внутрішньої системи оцінювання якості освіти та закріплення їх у Положенні. Це допоможе з'ясувати обсяг роботи, яку необхідно провести для підвищення якості освітніх послуг. Його рекомендують також проводити за один рік до проведення планового інституційного аудиту. Інформація, отримана під час самооцінювання, може бути використана з метою прийняття відповідних управлінських рішень для вдосконалення внутрішньої системи оцінювання якості освіти, визначення пріоритетних напрямів удосконалення освітніх та управлінських процесів закладу освіти, аналізу тенденцій в освітній діяльності закладу освіти і коригування його річного плану роботи та стратегії розвитку закладу, аналізу динаміки оцінювання освітньої діяльності закладу освіти педагогічними працівниками, учнями, батьками.

Норми закону не тільки покладають на керівника обов'язок дбати про стан та розвиток матеріально-технічної бази, але й звертатися до засновника

із пропозиціями щодо належного фінансового та матеріально-технічного забезпечення закладу. Потрібно враховувати, що для того, щоб засновник ефективно здійснював таке забезпечення, заклад освіти має надавати об'єктивну та актуальну інформацію щодо потреб закладу. Психологічний клімат у закладі освіти є визначальним чинником створення комфортних умов для учнів та педагогічних працівників, їхньої якісної діяльності. Від того, як саме і наскільки успішно керівництво впливатиме на формування сприятливого психологічного клімату та атмосфери довіри між учасниками освітнього процесу, залежить досягнення мети діяльності закладу.

Розбудова внутрішньої системи — різнопланова, складна та змістовна робота, до якої рекомендовано залучити представників усіх учасників освітнього процесу, а також засновника. Із колективом закладу необхідно обговорити мету розбудови внутрішньої системи, напрями, правила, за якими визначається якість освітньої діяльності, методи збору інформації, правила і процедури забезпечення функціонування системи. В разі потреби для розбудови внутрішньої системи можуть залучатися експерти у сфері загальної середньої освіти та управління тощо. Участь шкільної спільноти у розробленні внутрішньої системи сприятиме тому, що вона відчуватиме власну причетність до процесу поліпшення якості освіти. Це позитивно вплине на психологічний клімат у закладі.

Якість освіти залежить від оптимального добору педагогічних кадрів, мотивуючого освітнього середовища, використання освітніх технологій, спрямованих на оволодіння ключовими компетентностями, сприятливої для творчої роботи психологічної атмосфери. Зниження якості хоча б одного названого компоненту знизить у цілому якість освіти. Постійне вдосконалення, розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти – це системний процес, за допомогою якого відбувається вдосконалення освітньої діяльності, підтримується дієвість закладу, забезпечується відповідність змінам у освітній сфері, створюються нові можливості тощо. Мистецький заклад знаходиться під впливом

зовнішніх чинників, система освітньої діяльності у закладі освіти не є замкнутою, на неї безпосередньо впливають зовнішні чинники – засновник, місцева громада, освітня політика держави. Але система освітньої діяльності гнучка і адаптивна та змінюється під впливом сучасних тенденцій розвитку суспільства.

3.3. Розробка Стратегії розвитку КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР

Реформування соціально-економічної та політичної систем розвитку України передбачає багатофункціональну перебудову всіх сфер діяльності, у тому числі в позашкільній освіті, що потребує змін в організації та змісті сучасного педагогічного процесу. Сучасна позашкільна освіта – це безперервний освітній процес, що не має фіксованих термінів початку і завершення, послідовно переходить від одного етапу до іншого, забезпечуючи кожній дитині умови для вільного вибору видів і форм діяльності; духовного, інтелектуального та фізичного розвитку; формування готовності до участі в складній системі соціальних відносин, а також формування моральної позиції, від якої залежить подальший розвиток особистості.

Керуючись Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», Статутом КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР, іншими нормативно-правовими документами, що регламентують діяльність закладів позашкільної освіти, педагогічний колектив КЗ СМО «Мистецька школа № 2» Кам'янської міської ради приділяє значну увагу формуванню внутрішньої системи забезпечення якості освіти. З цією метою було розроблено Стратегію розвитку КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР (далі Стратегія). Стратегія є довгостроковим послідовним комплексним документом, який визначає пріоритети діяльності, цілі, завдання, заходи,

процедури щодо вдосконалення діяльності МШ №2, всіх його структурних підрозділів та всіх учасників освітнього процесу.

Стратегічна ідея розвитку КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР це:

- цілеспрямована спільна діяльність учасників освітнього процесу на підвищення якості навчання та виховання в закладі;
- забезпечення сучасного матеріально-технічного потенціалу закладу для створення комфортних умов в освітньому процесі;
- безпека життєдіяльності учасників освітнього процесу.

Цінності закладу:

- відкритість, довіра, творчість;
- активний спосіб життя, цілеспрямованість і саморозвиток;
- дитиноцентризм, взаємоповага та ефективна взаємодія;
- свобода вибору та креативність, безперервний розвиток, всебічна освіченість;
- патріотизм, освітній процес на основі духовних, моральних, культурних цінностей і громадських пріоритетів українського народу.

Місія закладу:

- створення освітнього середовища, в якому дитина росте і розвивається в умовах довіри, свободи, рівності та вчиться змінювати світ на краще;
- розвиток і становлення творчої особистості, яка володіє навичками та компетентностями, що затребувані в різних сферах діяльності, яка готова навчатися впродовж життя, свідомо вибирати професійний шлях;
- розвиток закладу як культурно-мистецького центру та підтримка іміджу закладу як ефективного освітнього простору відповідно до потреб та запитів сучасного суспільства.

Візія закладу:

- КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР – це заклад з високою корпоративною культурою, інноваційною освітою та постійним прагненням до досконалості;

- підвищення якості і доступності позашкільної освіти;
- формування життєвих та творчих компетентностей вихованців на засадах людяності, інтелігентності в стосунках, розвиток висококультурних успішних креативних особистостей.

- навчання впродовж життя.

Мета Стратегії розвитку закладу:

- визначення перспектив КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР для всебічного розвитку дитини як особистості, її талантів, творчих здібностей;

- ефективна підготовка випускників закладу до майбутнього вибору професії;

- розширення функцій закладу в адміністративно-територіальній одиниці як одного із центрів освітньої, соціокультурної та громадянської діяльності міста з урахуванням навчання впродовж життя;

- гуманізація мистецької освіти, яка покликана формувати цілісну картину світу, духовність, культуру, національні традиції;

- забезпечення пріоритетності загальнолюдських цінностей, гармонійних стосунків людини й навколишнього середовища;

- спрямованість на гуманізацію мистецької освіти, що полягає в утвердженні людини як найвищої соціальної цінності, розкритті її музичних здібностей;

- нероздільність навчання і виховання, що полягає в їх органічному поєднанні, підпорядкуванні змісту навчання й виховання;

- привернення уваги суспільства до ролі культури і музичного мистецтва у становленні та розвитку держави;

- формування майбутньої української еліти в сфері культури.

ЗАВДАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДУ:

Освітнє середовище закладу:

- забезпечення наявності ресурсів, необхідних для формування компетентностей здобувачів освіти;

- розвиток матеріально-технічної бази закладу;

- розвиток та забезпечення освітнього середовища закладу;
- забезпечення безпечних і нешкідливих умов навчання та праці;
- створення та забезпечення умов вільного від будь-яких форм насильства;
- створення та забезпечення належних умов для інклюзивного навчання;
- облаштування приміщення та території закладу з урахуванням принципів універсального дизайну, розумного пристосування.

Для здобувачів освіти:

- забезпечення рівного доступу до позашкільної освіти;
- забезпечення якості освітнього процесу;
- виховання громадянина України;
- виховання патріотизму, любові до України;
- популяризація музичного мистецтва;
- пошук і відбір талановитих дітей та спонукання їх до занять музичним мистецтвом, розвиток і підтримка здібностей;
- естетичне виховання дітей та юнацтва, створення умов для творчого і духовного розвитку;
- вільний та різнобічний розвиток індивідуальності особистості, інтелектуальних здібностей і обдарованості, творчого мислення;
- розвиток здібностей здобувачів освіти, набуття ними знань, умінь і навичок за інтересами, інтелектуальних і творчих здібностей, відповідно до задатків та запитів особи;
- формування в дітей уміння і бажання вчитися та практичного і творчого застосування набутих знань;
- сприяння професійної орієнтації талановитої молоді, спонукання до вибору професії в галузі культури і мистецтва, задоволення потреб у професійному самовизначенні та творчій самореалізації;
- створення умов для неперервності позашкільної та професійної освіти учнів.

- спостереження за навчальним поступом здобувачів освіти, відзначення їхніх успіхів;
- справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання;
- розвиток різноманітності колективів на фахових відділах закладу з наданням якісних освітніх послуг

- оптимізація соціально-педагогічних умов для надання якісних освітніх послуг дітям та учнівській молоді; сприяння їх гармонійному розвитку вихованців, реалізації їх здібностей у креативно спрямованому позашкільному освітньому просторі

Для педагогічних працівників:

- модернізація змісту, форм та методів роботи закладу на основі світових та національних надбань, усталених традицій та сучасних підходів.
- упровадження в освітній процес сучасних освітніх підходів, методик і педагогічних технологій;
- забезпечення зростання професійної компетентності та особистого розвитку педагогічних працівників.
- забезпечення власного професійного розвитку та підвищення кваліфікації, у тому числі методик роботи з особами з особливими освітніми потребами
- систематизація роботи викладачів щодо вивчення потреб мешканців міста щодо реалізації творчого потенціалу дітей та учнівської молоді в процесі пізнавально-практичної та навчально-творчої діяльності; актуалізації змісту і напрямів позашкільної освіти в контексті сучасних реалій і викликів.
- удосконалення систем роботи профільних фахових та шкільних методичних об'єднань викладачів закладу;
- систематизація роботи щодо підвищення рівня професійно-творчої компетентності педагогів закладу.
- формування системи академічної доброчесності.

- упровадження нових соціально-освітніх проєктів і програм, орієнтованих на забезпечення права кожної дитини на якісну позашкільну освіту, не залежно від соціального статусу;

Управлінські процеси закладу:

- організація діяльності закладу та відстеження її результативності
- відслідковування динаміки розвитку здобувачів освіти та педагогічних працівників
- формування безпечного психологічно комфортного, розвивального, креативного, мотивуючого до самопізнання простору, ефективного для реалізації поставленої мети.
- підвищення ролі суспільних інституцій, батьків, громадськості у розвитку закладу, забезпечення його престижу.
- створення сучасного безпечного освітнього середовища для всіх учасників освітнього процесу.
- співпраця з іншими закладами освіти, науково-просвітницькими установами, громадськими об'єднаннями.
- розширення спектру соціально-освітніх послуг, орієнтованих на професійне самовизначення вихованців, формування в них загальної культури і культури здоров'я;
- упровадження інклюзивної освіти;
- удосконалення системи організаційно-методичного моніторингу діяльності закладу;
- удосконалення системи управління закладом на основі технологій сучасного освітнього менеджменту, концептів державно-громадського управління закладом освіти.
- організація моніторингу для оперативного контролю й корегування роботи структурних підрозділів закладу;
- забезпечення прозорості та інформаційної відкритості роботи закладу;
- висвітлення роботи закладу на власному веб-сайті, забезпечення прозорості та інформаційної відкритості.

ПАСПОРТ СТРАТЕГІЇ

Назва: Стратегія розвитку КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР на 2024-2029 роки.

Терміни реалізації стратегії: 2024–2029 р. р.

Очікувані результати:

- підвищення якості і доступності позашкільної мистецької освіти, розширення спектру надання освітніх послуг закладом, модернізація змісту, форм та методів роботи закладу в сучасному освітньому середовищі;
- дотримання законодавства у сфері позашкільної освіти, забезпечення реалізації права кожного на позашкільну освіту, безпека життєдіяльності учасників освітнього процесу, розширення спектру надання освітніх послуг закладом мережі, відповідно до запитів і потреб громадськості, змістовне дозвілля та оздоровлення вихованців, створення умов для дітей з особливими освітніми потребами;
 - забезпечення менеджменту закладу.
 - створення сприятливого мікроклімату серед всіх учасників освітнього процесу.
 - підтримка професійного розвитку та підвищення фахового рівня педагогічних працівників.
 - налагодження партнерської взаємодії, що сприяє розвитку ефективного освітнього середовища, взаємозбагачення інноваційними практиками, мотивація до модернізації розвитку закладу;
 - осучаснення форм, методів і засобів діяльності закладу відповідно до вимог суспільства.
 - забезпечення функціонування закладу за основним напрямом та розширення мережі творчих колективів.
 - створення умов для постійного оновлення змісту та впровадження інновацій у діяльності закладу.
 - здобуття дітьми первинних професійних знань, вмінь і навичок з метою свідомого вибору майбутньої професії.

- активна участь вихованців в соціокультурній діяльності закладу.
- підтримка розвитку та творчого самовираження, професійного становлення обдарованої молоді.
- виховання майбутнього покоління з чіткою громадянською позицією та життєвою компетенцією;
- формування та зростання креативного та конкурентно-спроможного педагогічного працівника закладу.
- підвищення майстерності педагогів та популяризація педагогічних здобутків.
- впровадження нових ефективних форм та методів навчання та виховання.
- розвиток творчого потенціалу колективу;
- створення системи виявлення, розвитку та підтримки обдарованих та талановитих вихованців;
- створення максимально сприятливих умов для їх самореалізації через надання якісних освітніх послуг.
- підготовка конкурентно-спроможної молоді людини, що вміє критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі, володіє іншими вміннями та навичками, готовий до навчання впродовж життя;
- забезпечення конкурентоспроможності закладу через підвищення якості освітнього середовища, створення безпечних умов навчання та виховання, розвиток системи фінансування закладу, залучення коштів з різних джерел, не заборонених чинним законодавством.

Виконавці Стратегії: колектив Комунального закладу спеціалізованої мистецької освіти «Мистецька школа № 2» Кам'янської міської ради.

АНАЛІЗ РОБОТИ ЗАКЛАДУ

Відповідно до соціального попиту в КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР сформовані фахові відділи, що забезпечують творчий розвиток учнів, а саме фортепіанний відділ, оркестровий відділ, музично-теоретичний відділ,

клас сольного співу (естрадний, академічний)», відділення хореографічного мистецтва та відділення образотворчого мистецтва. У закладі проводиться системна, цілеспрямована робота щодо поглиблення профільних знань і практичного досвіду, профорієнтації й допрофесійної підготовки учнів. Крім індивідуальних фахових занять та групових занять з музично-теоретичних дисциплін створені та працюють наступні учнівські колективи великих форм: оркестр народних інструментів, хор учнів старших класів «Anima Mea», хор учнів молодших класів «Намистинки», ансамбль гітаристів «Акцент», ансамбль скрипалів «Violino», вокальний ансамбль «Діамант», фольклорний ансамбль «Джерельце», вокальний ансамбль хлопчиків «Козачата». Крім вищезазначених колективів, успішно працюють колективи малих форм (дуети, тріо, квартети). Усвідомлюючи соціальні потреби суспільства, значна увага приділяється залученню до навчально-творчої діяльності дітей соціально вразливих категорій, дітей з особливими освітніми потребами. Для їх соціалізації підбираються відповідні методики та форми роботи.

Для оптимізації системи освітньої діяльності закладу розширюються партнерські зв'язки з загальноосвітніми школами, дитячими садочками вищими навчальними закладами області. Педагогічні працівники працюють над питаннями щодо трансформації дозвілєвої діяльності дітей та учнівської молоді в чинники їхнього особистісного, творчого і духовного розвитку; активно впроваджують організаційно-педагогічні інновації (започаткування мистецьких проєктів, організація творчих та мистецьких заходів тощо). Зміст освітньої, організаційно-масової роботи відповідає Положенню про мистецьку школу, іншим державним програмно-концептуальним документам. Організація та проведення заходів здійснюється в тісній співпраці з іншими закладами освіти, громадськими організаціями, засобами масової інформації. Організаційно-координаційну та методичну роботу закладу спрямовано на формування креативного позашкільного мистецького освітнього простору. Масові заходи для дітей та учнівської молоді, методико-педагогічні заходи проводяться за основними напрямками мистецької

позашкільної освіти. Важливою складовою є спільна інноваційна діяльність педагогічного колективу закладу, в основі якої – реалізація низки шкільних, міських мистецьких проєктів, робота шкільних, міських, обласних профільних методичних об'єднань і творчих груп викладачів над актуальними методико-педагогічними проблемами.

З метою підвищення виконавської майстерності дітей, проводяться різноманітні шкільні мистецькі заходи. Учні закладу є активними учасниками та переможцями музичних та мистецьких фестивалів, конкурсів різного рівня. З метою підвищення професійного рівня викладачів закладу проводяться шкільні, міські, обласні етапи презентацій методичних матеріалів, рукописів навчальних матеріалів з фахових дисциплін; практикуються презентації методичних надбань педагогів під час обласних, всеукраїнських та міжнародних методичних заходів.

Методичну роботу спрямовано на забезпечення якісного навчально-методичного і психологічного супроводу діяльності закладу. Серед традицій закладу – проведення методичних об'єднань, конференцій, семінарів-практикумів тощо. Узагальнені матеріали з досвіду роботи педагогічних працівників закладу презентуються під час обласних, всеукраїнських і міжнародних методико- педагогічних заходів; висвітлюються в літературі, центральних фахових виданнях, на сайтах департаменту з гуманітарних питань КМР, управління культури та охорони культурної спадщини Дніпропетровської ОДА. Разом з тим подальший розвиток закладу, забезпечення активності освітньої, організаційно-координаційної, методичної роботи ускладнюється відсутністю інноваційного оснащення закладу, гальмує процеси впровадження сучасних педагогічних технологій, зокрема комп'ютерних, інформаційно-комунікаційних.

Технологічно важливою є робота щодо концептуалізації процесів розвитку, зумовлених об'єктивними чинниками соціально-економічного розвитку країни, регіону та міста, ідеями освітньої євроінтеграції, глобалізації інформаційно-комунікаційного простору. Важливими напрямками

роботи педагогічного колективу є впровадження концептів ефективного управління процесами розвитку, сформованих на основі технологій сучасного освітнього менеджменту, ідей державного, громадського управління закладом позашкільної освіти. Соціально зумовленою є робота щодо вдосконалення освітнього процесу, зокрема створення ефективних моделей виховної та методичної роботи, спрямованих на пізнання мистецького надбання рідного краю, країни та світової культури, патріотичне виховання, формування у дітей загальної культури, мистецького професійного спрямування у подальшому виборі професії вихованців. Актуальними є питання кадрового, навчально-методичного забезпечення, соціального захисту всіх учасників освітнього процесу. Концептуалізація розвитку закладу в умовах реформування освіти та позашкільної освіти зокрема в Україні не можлива без удосконалення й урізноманітнення форм співпраці із закладами загальної середньої, дошкільної освіти та закладами вищої освіти мистецького спрямування, державними установами, громадськими організаціями, батьківською громадськістю. Вищезазначене зумовило необхідність розроблення Стратегії розвитку КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР на 2024 – 2029 роки.

БАЗОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СТРАТЕГІЇ

Стратегію розвитку КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», Положення про мистецьку школу; інших нормативно-правових документів, що регламентують діяльність закладу.

Мета стратегії: розроблення та впровадження ефективних механізмів подальшого розвитку закладу, забезпечення внутрішньої системи якості освіти.

У контексті сучасного освітнього менеджменту основними характеристиками Стратегії є:

- системність – функціонування закладу як соціально спрямованої цілісної освітньої системи міського організаційного рівня – складової системи позашкільної освіти України;

- стратегічність – спрямованість на забезпечення життєдіяльності і подальшого розвитку закладу;

- інноваційна спрямованість – орієнтація на впровадження організаційно-педагогічних, навчально-методичних, освітньо-процесуальних та інших інновацій;

- прогностичність – визначення очікуваних результатів на основі аналізу змін соціального попиту на освітні послуги, концептуалізації процесів розвитку;

- технологічність – використання структурованої організаційно-управлінської технології, що забезпечує системний характер змін, контроль за ними, а відтак – якість освітнього процесу.

В сучасних умовах Стратегія визначає стратегічні орієнтири розвитку КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР, обґрунтовує й систематизує організаційні шляхи їх досягнення, визначає ресурсні потреби, скеровує діяльність педагогічного колективу на конкретний результат. Стратегія спрямована в площину цінностей особистісного розвитку дитини, відкритості закладу та зумовлює модернізацію факторів, що впливають на якість освітнього процесу; актуалізацію змісту, форм і методів позашкільної мистецької освіти.

ТЕХНОЛОГІЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

Принципи діяльності

В основу реалізації Стратегії покладено такі принципи:

- гуманізації – забезпечення культурно-освітніх потреб;
- концептуальності та технологічності розвитку КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР як закладу позашкільної освіти, внутрішньо і зовнішньо орієнтованого освітнього менеджменту, навчально- методичного супроводу

всіх напрямів фахової роботи, передбаченої і внутрішніми і зовнішніми функціями закладу;

- доцільного застосування сучасних підходів (особистісного, компетентнісного, діяльнісного тощо), методик і технологій;
- поєднання інноваційної діяльності й перспективного досвіду педагогічного колективу.

Основні напрями педагогічної діяльності

Реалізація Стратегії потребує визначення основних напрямів діяльності педагогічного колективу:

- формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- удосконалення систем навчально-виховної, навчально-методичної, психологічної, організаційно-масової, соціально-просвітницької роботи;
- підсилення організаційно-координаційної та методичної функцій у системі роботи фахових відділів (освітній менеджмент, організаційно-масова, методична, моніторингова діяльність);
- удосконалення системи підвищення фахового рівня педагогічних працівників, самоосвітня діяльність;
- забезпечення академічної доброчесності.

Фінансово-господарська діяльність

Фінансово-господарська діяльність закладу – здійснюється відповідно до чинного законодавства України. Фінансування за рахунок коштів міського бюджету в установленому законодавством порядку. Бухгалтерський облік коштів ведеться через самостійну бухгалтерію закладу. Механізм фінансування – кошторисно-бюджетний. З метою вдосконалення ресурсного забезпечення закладу діяльність педагогічного колективу спрямовується на активізацію співпраці з державними установами, громадськими організаціями, батьками вихованців. Важливе значення надається господарській діяльності педагогічного колективу щодо підтримки й розвитку матеріально-технічної бази закладу; формуванню системи надання освітніх послуг населенню, передбачених чинним законодавством.

Визначення ризиків

Реалізація Стратегії вимагає критичного осмислення досягнутого та визначення ризиків, що можуть ускладнити реалізацію мети і завдань розвитку закладу. Серед основних:

зовнішні:

- соціально-економічні проблеми, пов'язані з процесами децентралізації;

- недосконалість нормативно-правового забезпечення діяльності закладів позашкільної освіти;

внутрішні:

- проблеми щодо недостачі молодих педагогічних кадрів для роботи в закладах мистецької освіти;

- відсутність типового навчального приміщення, відтак брак навчальних приміщень для проведення організаційно-масових заходів різних організаційних рівнів;

- недостатня кількість комп'ютерної техніки для осучаснення навчального процесу.

ЗАХОДИ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

Реалізація Стратегії передбачає організацію низки заходів, виконання яких забезпечить сталість процесів розвитку закладу, зокрема організаційно-управлінських, що стосуються:

- оптимізації організаційно-функціональної структури (започаткування роботи нових профілів фахової роботи, створення нових учнівських колективів, відповідно до попиту дітей та учнівської молоді);

- упровадження дистанційних, змішаних форм навчання;

- удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти;

- методико-технологічних, що визначають ефективність:

- інноваційної діяльності викладачів – упровадження сучасних методик, розроблення і реалізація соціально-освітніх проектів, програм; створення ефективних систем освітньої роботи тощо;

- оптимізації програмно-методичного забезпечення мережі фахових відділів закладу;
 - формування ефективної системи підвищення фахового рівня педагогічних працівників;
 - удосконалення інформаційно-методичного забезпечення, висвітлення перспективного педагогічного досвіду;
- фінансово-господарських, що зумовлюють:
- створення безпечного освітнього середовища;
 - зміцнення матеріально-технічної бази закладу (поліпшення ресурсного забезпечення, комп'ютеризація тощо);
 - збільшення позабюджетних надходжень: формування системи платних освітніх послуг, залучення батьківської громадськості до вирішення освітніх завдань.

УМОВИ ТА ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

Для реалізації мети й завдань роботи закладу важливим є визначення умов реалізації Стратегії, серед яких основними є креативна та інноваційна спрямованість діяльності педагогічних працівників; інформаційне, методичне забезпечення впроваджуваних інновацій (підходів, методик, технологій, організаційних форм роботи тощо); формування ефективних педагогічних систем розвивального спрямування; розроблення організаційно-педагогічних засад психологічного супроводу учасників освітнього процесу; створення ефективних систем інформаційно-методичного забезпечення та обміну досвідом, відкритість і прозорість діяльності.

Серед засобів з реалізації завдань Стратегії провідними є методична та професійно-творча діяльність педагогічних працівників; методико-педагогічне проектування, створення авторських освітніх методик, створення авторського репертуару; перспективний педагогічний досвід; сучасні технології, зокрема інформаційно-комунікативні, освітнього менеджменту, методичного моніторингу тощо; розроблення та виконання соціально-освітніх мистецьких проєктів; співпраця із державними й громадськими

інституціями; адміністративне і соціальне партнерство тощо. Визначення умов і засобів реалізації Стратегії є важливою складовою, що забезпечують цілеспрямований розвиток закладу як цілісної соціально спрямованої освітньо – виховної системи, організаційно-координаційного і методичного центру в місті.

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДУ (основні положення щодо розвитку закладу)

Викладені положення є логічним продовженням інноваційної діяльності педагогічного колективу, результатом спільної роботи щодо педагогічного проєктування процесів, що забезпечують розвиток закладу як сучасної відкритої до взаємодії освітньої системи мистецького спрямування, формування внутрішньої системи якості освіти.

Стратегія розвитку КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР – це комплекс правового, управлінського, освітнього, методичного, «обдарована дитина» та матеріально-технічного векторів.

Стратегічним курсом розвитку є:

- підвищення якості і доступності позашкільної мистецької освіти;
- значущість позашкільної мистецької освіти для людини, держави, суспільства;
- модернізація змісту та сутності діяльності закладу, узгодженість всіх компонентів цієї діяльності з іншими структурами, які разом утворюють освітнє середовище для розвитку дитини, її талантів і здібностей, а також отримання додаткових знань і навиків компетентнісного виміру життя.

I. ПРАВОВИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ ЗАКЛАДУ

1. Реалізація конституційного права на позашкільну освіту

- забезпечення реалізації прав громадян на позашкільну освіту, закріплених у Конституції України, Загальній декларації прав людини, Конвенції ООН про права дитини, Всесвітній декларації про забезпечення виживання, захисту і розвитку дітей.

- виконання чинного законодавства у сфері позашкільної освіти – Закону України «Про освіту», Закону України «Про позашкільну освіту», Закону України «Про охорону дитинства», Положення про мистецьку школу та інших нормативно-правових актів.

2. Розвиток людського капіталу

- координування діяльності фахових відділів закладу як центрів освітньої, соціокультурної та громадянської діяльності;

- збереження життя та здоров'я учасників освітнього процесу;

- організація та планування участі вихованців у фестивалях, конкурсах та інших мистецьких заходів.

3. Висока якість і доступність позашкільної освіти

- забезпечення і підвищення іміджу закладу відповідно до потреб і запитів населення;

- удосконалення системи позашкільної освіти як складової системи безперервної освіти, цілеспрямованого процесу і результату навчання, виховання, розвитку та соціалізації особистості у вільний час .

- створення умов для підвищення рівня охоплення художньо-естетичним напрямом та забезпечення рівного доступу до якісної позашкільної освіти осіб з особливими освітніми потребами;

- забезпечення моніторингу діяльності закладу.

Очікувані результати:

Дотримання законодавства у сфері позашкільної освіти, забезпечення реалізації права кожного на позашкільну освіту, безпека життєдіяльності учасників освітнього процесу, розширення спектру надання освітніх послуг закладом мережі, відповідно до запитів і потреб громадськості, змістовне дозвілля та оздоровлення вихованців, створення умов для дітей з особливими освітніми потребами.

II. УПРАВЛІНСЬКИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ ЗАКЛАДУ

1. Забезпечення кадрами, створення належних умов професійного розвитку та праці – сприяння та підтримка професійного розвитку та

підвищення кваліфікації педагогічних працівників з метою задоволення потреб закладу у високо-професійних та висококультурних фахівцях, здатних компетентно і відповідально виконувати педагогічні функції, впроваджувати новітні технології, сприяти інноваційним процесам:

- сприяння здобуттю працівниками фахової вищої педагогічної та мистецької освіти;

- створення умов щодо залучення молодих фахівців до педагогічної діяльності в закладі, розширення співпраці з закладами вищої освіти мистецького спрямування;

- підвищення професійної компетентності педагогічних працівників шляхом активізації співпраці з іншими освітніми та мистецькими закладами;

- забезпечення соціального захисту всіх учасників освітнього процесу.

2. Розвиток менеджменту та освітнього маркетингу закладу:

- удосконалення процесів дослідження запитів громадськості, планування, організації, мотивації, контролю та діяльності закладу;

- розширення функцій закладу як центру мистецької, соціокультурної та громадянської діяльності в місті.

3. Розширення співробітництва (нетворкінг) :

- налагоджування професійних та особистих зв'язків для майбутньої співпраці, партнерства, вирішення різних питань на національному, обласному та місцевому рівнях усіх представників (адміністрація, педагогічні працівники, батьки, вихованці та ін.) з метою формування соціальної відповідальності та забезпечення престижу закладу;

- активізація роботи з батьківським комітетом закладу, залучення батьків вихованців до вирішення нагальних проблем;

- активізація тристоронньої співпраці місцевої влади, КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР та громадськості (публічні дискусії, зустрічі робочих груп, спільні проекти, тощо).

- розширення співпраці КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР із закладами дошкільної, загальної середньої, професійної фахової та вищої освіти мистецького спрямування із запровадженням нових форм роботи;

- активізація міжнародної співпраці у сфері позашкільної освіти мистецького спрямування, взаємодії із закладами фахової освіти, науковими установами, громадськими організаціями іноземних держав тощо.

Очікувані результати:

- забезпечення менеджменту закладу;
- створення сприятливого мікроклімату серед всіх учасників освітнього процесу;
- підтримка професійного розвитку та підвищення фахового рівня педагогічних працівників;
- налагодження партнерської взаємодії, що сприяє розвитку ефективного освітнього середовища, взаємозбагачення інноваційними практиками, мотивація до модернізації розвитку закладу.

III. ОСВІТНІЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ ЗАКЛАДУ

1. Розвиток навчальної діяльності закладу

- модернізація освітньої діяльності закладу, її мети, завдань та основних принципів відповідно до запитів громадян, держави і суспільства на основі сучасних підходів;

- розвиток дитини як особистості, її здібностей і талантів у сфері мистецької освіти сфери культури;

- забезпечення освітнього процесу структури, що включає навчання, виховання, творчий розвиток та соціалізацію особистості;

- оновлення змісту і методики освітньої діяльності закладу на основі компетентнісного підходу за основними напрямками діяльності: (музичний)- заохочення до здобуття дітьми первинних професійних знань, вмінь і навичок, необхідних для їх соціалізації, подальшої самореалізації та професійної діяльності;

- професійна орієнтація здобувачів освіти;

- робота з дітьми з особливими освітніми потребами.

2. Розвиток виховної діяльності закладу

- розвиток соціокультурної діяльності закладу, процесу залучення дітей та молоді до культурних цінностей суспільства та їх активного включення в цей процес.

- забезпечення організації і проведення змістовного дозвілля для дітей та молоді, а саме. Масових заходів: фестивалів, конкурсів, концертів, виховних заходів, челенджів, флешмобів, лекцій-концертів тощо;

- пошук та підтримка творчо обдарованих вихованців закладу;

- виховання патріотизму, почуття гідності, вірності, любові до Батьківщини, поваги до культури, історії, звичаїв і традицій як свого народу, так і представників інших національностей на кращих зразках українського та світового мистецтва;

- здійснення громадянської діяльності закладу, пов'язаної з благодійністю, волонтерством, соціальними ініціативами, проєктами тощо;

- формування у дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок;

- попередження і профілактика насильства, правопорушень дітьми, проведення превентивної роботи з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах;

- формування естетичної культури.

Очікувані результати:

- осучаснення форм, методів і засобів діяльності закладу відповідно до вимог суспільства.

- забезпечення функціонування закладу за основним напрямом та розширення мережі творчих колективів.

- створення умов для постійного оновлення змісту та впровадження інновацій у діяльності закладу.

- здобуття дітьми первинних професійних знань, вмінь і навичок з метою свідомого вибору майбутньої професії.

- активна участь вихованців в соціокультурній діяльності закладу.

- підтримка розвитку та творчого самовираження, професійного становлення обдарованої молоді.

- виховання майбутнього покоління з чіткою громадянською позицією та життєвою компетенцією.

IV. МЕТОДИЧНИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ ЗАКЛАДУ

1. Розвиток методичної роботи у закладі

- розроблення та впровадження освітніх програми закладу як єдиного комплексу освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом для досягнення вихованцями високих результатів навчання (набуття компетентностей);

- організація та проведення методичних заходів, конференцій, семінарів, «круглих столів» тощо, всеукраїнського, обласного, міського, шкільного рівнів з питань діяльності мистецького напрямку;

- створення комфортних умов для прогресивного зростання та розкриття творчого потенціалу педагогічних працівників;

- формування прагнення до оволодіння педагогікою співпраці та співтворчості;

- методичний супровід саморозвитку та самоудосконалення педагогічних працівників у міжтестастійний період. Надання кваліфікованої допомоги, роз'яснення, інформаційної підтримки щодо вирішення професійних завдань;

- пошук нестандартних рішень педагогічних проблем;

- наставництво досвідчених педагогів, індивідуальні тренування з молодими педагогами з метою розвитку необхідних професійних здібностей і навичок, засвоєння передових форм і методів роботи.

- розроблення програм індивідуального розвитку з дітьми з особливими потребами, із залученням відповідних фахівців;

- підтримка педагогічних працівників, підвищення їх психолого-педагогічної, методичної, інформаційно-комунікативної компетентності під час участі у фахових конкурсах професійної майстерності;

- висвітлення на сайті закладу та ін. методичних матеріалів: посібників, репертуарних збірок, poradників, рекомендацій, навчальних програм; опис та поширення передового педагогічного досвіду, розробок занять, виховних заходів, майстер-класів, сценаріїв тощо.

Очікувані результати:

- формування та зростання креативного та конкурентно-спроможного педагогічного працівника закладу;
- підвищення майстерності педагогів та популяризація педагогічних здобутків;
- впровадження нових ефективних форм та методів навчання та виховання;
- розвиток творчого потенціалу колективу.

V. ВЕКТОР РОЗВИТКУ «ОБДАРОВАНА ДИТИНА»

1. Створення оптимальних умов для виявлення, розвитку, реалізації та підтримки потенційних можливостей обдарованих дітей

- виявлення, відстеження динаміки розвитку обдарованих дітей;
- виховання громадянина, який прагне змінювати своє життя та життя інших на краще, патріота з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами, здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права людини;

- випускник закладу – це цілісна всебічно розвинена особистість, здатна до критичного мислення, опрацьовування великого обсягу музичного репертуару, різноманітної інформації, володіє практичними навичками та музично-теоретичними знаннями. Використовує набуті компетенції для творчої самореалізації.

Очікувані результати:

- створення системи виявлення, розвитку та підтримки обдарованих та талановитих вихованців;
- створення максимально сприятливих умов для їх самореалізації через надання якісних освітніх послуг;

- підготовка конкурентно-спроможної молоді людини, що вміє критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі, володіє іншими вміннями та навичками, готовий до навчання впродовж життя.

VI. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ ЗАКЛАДУ

1. Економічна конкурентоспроможність закладу

- підвищення конкурентоспроможності закладу через підвищення якості освітнього середовища, створення і просування бренду закладу;

- економічний розвиток закладу за рахунок бюджетних коштів, а також за рахунок спонсорських внесків та інших джерел, не заборонених чинним законодавством України;

- розроблення механізмів фінансової підтримки дітей, які беруть участь у фестивалях, конкурсах, мистецьких проектах тощо;

- розроблення механізмів фінансової підтримки педагогічних працівників за підготовку дітей, які беруть участь у фестивалях, конкурсах, мистецьких проектах тощо.

2. Забезпечення сучасного матеріально-технічного потенціалу закладу

- капітальний ремонт приміщень;

- осучаснення прилеглої території закладу;

- заміна застарілої оргтехніки, придбання комп'ютерів, ноутбуків, мультимедійних дошок, сучасних телевізорів;

- проведення в кожну навчальну аудиторію проводного інтернету

- заміна старих меблів та стільців в навчальних аудиторіях;

- покращення освітнього середовища в навчальних аудиторіях.

Очікувані результати:

- забезпечення конкурентоспроможності закладу через підвищення якості освітнього середовища, створення безпечних безбар'єрних умов навчання та виховання;

- розвиток системи фінансування закладу, залучення коштів з різних джерел, не заборонених чинним законодавством.

Висновок до розділу 3

Стратегію розвитку КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», Положення про мистецьку школу; інших нормативно-правових документів, що регламентують діяльність закладу.

Мета стратегії: розроблення та впровадження ефективних механізмів подальшого розвитку закладу, забезпечення внутрішньої системи якості освіти.

У контексті сучасного освітнього менеджменту основними характеристиками Стратегії є:

- системність – функціонування закладу як соціально спрямованої цілісної освітньої системи міського організаційного рівня – складової системи позашкільної освіти України;

- стратегічність – спрямованість на забезпечення життєдіяльності і подальшого розвитку закладу;

- інноваційна спрямованість – орієнтація на впровадження організаційно-педагогічних, навчально-методичних, освітньо-процесуальних та інших інновацій;

- прогностичність – визначення очікуваних результатів на основі аналізу змін соціального попиту на освітні послуги, концептуалізації процесів розвитку;

- технологічність – використання структурованої організаційно-управлінської технології, що забезпечує системний характер змін, контроль за ними, а відтак – якість освітнього процесу.

В сучасних умовах Стратегія визначає стратегічні орієнтири розвитку КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР, обґрунтовує й систематизує організаційні шляхи їх досягнення, визначає ресурсні потреби, скеровує діяльність педагогічного колективу на конкретний результат.

ВИСНОВКИ

1. Виявлено, що мистецька освіта в Україні вибудовувалася століттями й наразі набула чіткої системи, що за горизонталлю охоплює всі освітні сфери: загальна, позашкільна, професійна, у тому числі й спеціалізована, а за вертикаллю – усі рівні: дошкільня – школа – вища школа – післядипломна освіта.

Мистецька освіта України включає:

- початкову мистецьку освіту;
- профільну мистецьку освіту;
- фахову передвищу мистецьку освіту;
- вищу мистецьку освіту.

Головними завданнями розвитку мистецької освіти є – забезпечення мистецької освіченості для всіх, загального естетичного виховання з дитячого віку, підвищення престижу культурно-просвітницьких професій, запровадження нових механізмів підготовки кадрів на засадах, що поєднують державне фінансування із залученням коштів підприємств, приватних осіб, спонсорів і меценатів, запровадження нових сучасних механізмів навчання з урахуванням українського та європейського досвіду, вдосконалення законодавчої та нормативної бази з урахуванням специфіки мистецької освіти, посилення соціального захисту викладачів мистецьких навчальних закладів, оновлення складу музичних інструментів в музичних закладах освіти, удосконалення системи підготовки та підвищення кваліфікації кадрів з урахуванням реальної потреби галузі в кваліфікованих фахівцях, створення та видання сучасних підручників і навчальних посібників для мистецьких навчальних закладів.

2. Доведено, що сучасний період позначений зміною статусу, ролі та функцій національної культури України, яка стає якісною основою формування національної ідентичності, впливаючи на характер функціонування та розвитку мистецтва, що сприяє закріпленню художніми засобами національно-культурної самоідентифікації. Усунення жорстких

обмежень у розвитку культури супроводжується деідеологізацією культури, зняттям ієрархічної вертикалі в управлінні сферою культури з наданням значних можливостей для розвитку культури в регіонах України.

Регулювання на державному рівні початковою мистецькою освітою України відбувається за допомогою розробки, опрацювання та затвердження певних нормативно-правових актів, які враховують всі вимоги сьогодення, включають реформування в галузі культури, і мають на меті створення конкурентоспроможного освітнього середовища, орієнтують на пошук ефективних шляхів підвищення якості освітніх послуг в мистецьких школах, всебічний естетичний розвиток та виховання молодого покоління.

Охарактеризовано основні нормативні документи, які регламентують сучасну діяльність в сфері початкової мистецької освіти:

- Закони України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про культуру», «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;
- Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження державного стандарту початкової спеціалізованої мистецької освіти», «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»;
- Накази Міністерства культури України: «Концепція сучасної мистецької школи», «Про затвердження положення про мистецьку школу», «Про затвердження типових освітніх програм базового підрівня початкової мистецької освіти», «Про затвердження методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм мистецьких шкіл», «Про затвердження примірних штатних нормативів мистецьких шкіл», «Про затвердження типових навчальних планів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів», «Про затвердження нормативів матеріально-технічного забезпечення мистецьких шкіл» (із змінами), «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої

освіти «Нова українська школа», «Концепція інклюзивної мистецької освіти» тощо.

3. Доведено, що вдосконалення культурної освіти є одним із стратегічних напрямів реформ у сфері культури, а вдосконалення системи культурно-мистецької освіти однією зі стратегічних цілей. Вона передбачає запровадження нових форм навчання, модернізацію системи культурно-мистецької освіти, поліпшення професійної підготовки чи перепідготовки кадрів, удосконалення методичних і навчальних матеріалів, розвиток наукових досліджень та активізацію міжнародного обміну. Довгострокова стратегія розвитку української культури сприяє міжнародним академічним обмінам між закладами культурно-мистецької освіти з метою інтегрування до європейського мистецько-освітнього простору та популяризацію, підвищення престижності, підтримку та розвиток галузевої науки, у тому числі шляхом сприяння участі науково-дослідних установ у спеціальних міжнародних програмах грантової підтримки на дослідження проблем, що стосуються актуальних питань розвитку української культури.

4. Охарактеризовано мистецькі школи як суб'єкти культурно-мистецького життя. Проаналізовано головне завдання мистецької школи - розвиток виконавських компетентностей, мистецьких здібностей, талантів та набуття учнями практичних навичок, оволодіння знаннями у сфері української та світової культури.

Виявлено, що основним видом діяльності закладів мистецької школи є забезпечення мистецької освіти, яка реалізує організацію мистецько-освітнього процесу, забезпечує формування у здобувачів початкової мистецької освіти компетентностей, які затверджені освітньою програмою.

Функціонування мистецької школи призначене для досягнення таких результатів:

- здобуття спеціалізованої мистецької освіти;
- організація освітнього процесу, який забезпечує набуття учнями спеціальних знань, творчого досвіду і ціннісних орієнтацій у процесі

активного мистецького навчання, формування теоретичних і практичних компетентностей різних видах мистецтва;

- створення комфортних умов для самореалізації кожного здобувача спеціалізованої мистецької освіти;

- долучення до класичного та народного мистецтва, залучення різних верств населення різних вікових груп;

- задоволення потреб українців у культурно-мистецькому продукті, здобутті додаткових творчих компетентностей у сфері мистецтва, пробудження жаги до творчого спілкування з та опанування різними мистецькими практиками;

- розвиток талантів у обдарованих дітей раннього віку, набуття їми мистецьких знань та умінь;

- впровадження провідних методик у сфері інклюзивної мистецької освіти дітей з особливими освітніми потребами;

- виховання у молодого покоління України поваги до української ідентичності, народних звичаїв, традицій, національних цінностей України.

5. Охарактеризовано, що сьогодні спеціалізована мистецька освіта проходить період реформування. Зазнають великих змін стандарти спеціалізованої мистецької освіти, введені в дію нові освітні програми, змінюється кадрове забезпечення навчальних закладів, трансформується традиційна атестація педагогічних працівників та застосовується нове поняття сертифікації педагогічних працівників, застосовується принцип збереження мистецьких шкіл в умовах децентралізації, виникає потреба в запровадженні активного менеджменту в закладах спеціалізованої мистецької освіти та інноваційних методів управління.

Проаналізовано також, що з початком війни в Україні та збройною агресією російської федерації, були видані організаційні розпорядження та накази, які забезпечують безперерйне функціонування мистецьких шкіл в умовах воєнного стану.

6. Визначено, що пріоритетним принципом функціонування та розвитку є осучаснення системи партнерства мистецької школи. Успішний розвиток навчальних закладів мистецької освіти передбачає встановлення зв'язків з іншими навчальними закладами України, фаховим та бізнес середовищем, благодійними фондами, спонсорами та меценатами. Такі комунікації будуть корисними для обміну досвідом організації освітньої та мистецької діяльності; розробки та впровадження передових методик навчання, інформаційних та технічних інновацій; реалізації спільних культурно-мистецьких проєктів (фестивалів, конкурсів, концертних програм, акцій тощо).

7. Проаналізовано потенціал розвитку закладу в ретроспективному огляді:

- Комунальний заклад спеціалізованої мистецької освіти «Мистецька школа № 2» Кам'янської міської ради є комунальним унітарним закладом, створеним відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та інших законодавчих актів України.

- навчальна діяльність педагогічного колективу протягом 2019-2023 років була спрямована на забезпечення стабільного рівня та підвищення якості навчально-виховного процесу, реалізації Концепції сучасної мистецької школи, створення рівних умов для творчого самовираження кожного здобувача початкової мистецької освіти, у тому числі учнів з особливими освітніми потребами; якісного рівня організації роботи щодо надання знань, формуванню навичок та умінь учнів у галузі мистецької освіти; самовираження та реалізацію творчого потенціалу педагогічного колективу; забезпечення державних стандартів освіти у галузі культури, затверджених Міністерством культури та інформаційної політики України;

- впродовж 2019-2023 років робота педагогічного колективу закладу була спрямована на підготовку та супровід участі учнів у фестивалях, конкурсах міського, обласного, національного, міжнародного рівнів з метою розвитку виконавської майстерності, подальшого творчого зростання учнів,

розширення напрямів культурно-просвітницької роботи, відбулася зміна форм заходів (благодійні концерти, концерти на підтримку ЗСУ, онлайн концерти, участь у дистанційних конкурсах, ведення сторінок у соціальних мережах);

- в 2020-2021 навчальному році навчальний заклад став учасником Всеукраїнського пілотного проєкту з реалізації Концепції інклюзивної мистецької освіти «Мистецька освіта без обмежень», організатором якого є Міністерство культури та інформаційної політики України, Всеукраїнське громадське об'єднання «Національна асамблея людей з інвалідністю України». Метою пілотного проєкту було підвищення рівня доступності мистецької освіти, допомога у створенні освітнього простору дружнього для усіх, а також виявлення конкретних перешкод для інклюзивного навчання мистецтву та напрацювання рекомендацій з усунення таких перешкод. Загалом, з усієї України відбірковий тур пройшли 17 мистецьких шкіл, КЗ СМО «Мистецька школа №2» КМР стала єдиним навчальним закладом з Дніпропетровської області. Навчальний заклад опанував організацію інклюзивного мистецького навчання, викладачі підвищили свій рівень знань та практичних навичок, адміністрація стала експертом з фізичної доступності приміщень, та під керівництвом професіоналів провела аудит доступності.

8. Охарактеризовано внутрішню систему забезпечення якості мистецької освіти в досліджуваному закладі, яка розбудовується для: забезпечення рівних умов для навчання і розвитку учнів, незалежно від їхньої статі, релігії, доходів родини, місця проживання тощо; надання якісних освітніх послуги та підвищення довіри до системи оцінювання результатів навчання; створення та підтримка у закладі освіти безпечного освітнього середовища; прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо реалізації політики забезпечення якості освіти та освітньої діяльності закладу; забезпечення принципів та механізмів реалізації академічної доброчесності в закладі освіти; створення умов навчання та праці, які забезпечують партнерство учасників освітнього процесу; відстежування функціонування

освітніх та управлінських процесів і вношення необхідних коректив; отримання постійного зворотнього зв'язку щодо якості результатів навчання учнів та вчасного реагування на виявлені проблеми; відстежування результатів навчання осіб з особливими освітніми потребами для створення оптимальних умов їхнього навчання та розвитку; постійне вдосконалення якості педагогічної діяльності, системи оцінювання закладу освіти, освітнього середовища; підвищення ефективності використання інформаційних, матеріальних та кадрових ресурсів у закладі освіти; забезпечення прозорості діяльності закладу освіти, що підвищить довіру учасників освітнього процесу до нього; інших цілей, визначених закладом освіти.

9. Розроблено Стратегію розвитку КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР.

Керуючись Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», Статутом КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР, іншими нормативно-правовими документами, що регламентують діяльність закладів позашкільної освіти, педагогічний колектив КЗ СМО «Мистецька школа № 2» Кам'янської міської ради приділяє значну увагу формуванню внутрішньої системи забезпечення якості освіти. З цією метою було розроблено Стратегію розвитку КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР. Стратегія є довгостроковим послідовним комплексним документом, який визначає пріоритети діяльності, цілі, завдання, заходи, процедури щодо вдосконалення діяльності МШ №2, всіх його структурних підрозділів та всіх учасників освітнього процесу.

Стратегія визначає стратегічні орієнтири розвитку КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР, обґрунтовує й систематизує організаційні шляхи їх досягнення, визначає ресурсні потреби, скеровує діяльність педагогічного колективу на конкретний результат.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Грушевський М. Історія України-Русі . Київ : Наукова думка, 1991. Т. 6. 648 с.
2. Музичні бесіди // Київський телеграф. 1859. № 23. С. 3-5.
3. Шамаєва К. І. Музична освіта в Україні у першій половині XIX ст. : навч. посіб. Київ : ІЗМН, 1996. 112 с.
4. Шресер-Ткаченко О. Я. Історія української музики. Київ : Музична Україна, 1980.– 195 с.
5. Гуральник Н.П Історія музичної освіти України:курс лекцій. Київ, 2015 рік. 32 с.
6. Богущкий Ю.П. Українська культура в європейському контексті. Київ: Знання, 2007. 679 с.
7. Волков С.М. Мистецька освіта в культурі України 90х р.р. XX ст. Київ, 2006, 208 с.
8. Петраков Я., Кулініч М., Чмир О., Копил О., Остапенко П., Остапенко Д. Посібник Центр культурних послуг у територіальній громаді. Проект «Центри культурних послуг як інструмент згуртованості громади», МКІП України, Київ: 2022 . 296 с.
9. Конституція України: офіц. текст. Київ: Алерта, 2019 .112 с.
10. Закон України «Про освіту». Київ: Алерта, 2023 .134 с.
11. Закон України «Про позашкільну освіту». Відомості Верховна рада України. Київ: 2000 .ст.393.
12. Закон України «Про культуру». Київ: 2011 . № 24.ст.168.
13. Положення про мистецьку школу. Київ: МЮУ, 2018 .21 с.
14. Довгострокова стратегія розвитку української культури до 2025 року. Київ: Альянс культури, 2015 . 37 с.
15. Грушина А.І. Особливості організації системи менеджменту сфери культури та мистецтв. Київ: Вісник Київського національного університету культури і мистецтв, 2018 р.

16. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти. Київ: КМУ, Постанова Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87.

URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>

17. Про затвердження Програми розвитку культури Дніпропетровської області на 2018-2022 рр. Рішення Кам'янської міської ради № 516 від 20.12.2017 р.

18. Про культуру : Закон України від 14.12.2010р. №2778-17. Із змінами від 12.12.2012 на підставі № 5461-17. Офіційний вісник України, 2011.

19. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 38–39. Ст. 380.2.

20. Про позашкільну освіту : Закон України від 07.12.2000 р. № 2120-III. Відомості Верховної Ради України .2000. № 46. ст.393

URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>

21. Концепція сучасної мистецької школи: Наказ Міністерства культури України від 20.12. 2017 р. № 1433.

URL : <https://arts.gov.ua/misteczka-osvita-zakonodavstvo/>

22. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ : Освіта України, 2008. 274 с.

23. Про забезпечення функціонування української мови як державної: Закон України: від 25.04.2019 р. № 2704-VIII. Відомості Верховної Ради, 2019р. № 21. ст.81 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>

24. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.02.2018р. № 87.

URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>

25. Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм для мистецьких шкіл : Наказ Міністерства культури України від 16.07.2018р. № 633.

URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0633734-18/print/>

26. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері

реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. від 14 грудня 2016 р. № 988-р. Київ: Розпорядження Кабінету Міністрів України.

URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/249613934>

27. Про затвердження Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020, № 1115.

URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#Text>

28. Про затвердження професійного стандарту «Викладач мистецької школи (за видами навчальних дисциплін)». Наказ Міністерства економіки України від 04.05.2022, № 1110.22.

URL : https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/420-nakaz_1110.pdf

29. Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти. URL : <https://arts.gov.ua/misteczka-osvita/>

30. Міністерство культури та інформаційної політики України.

URL: <https://mcip.gov.ua/>

31. Інститут модернізації змісту освіти. URL : <https://imzo.gov.ua/>

32. Мінкульт пропонує механізм збереження та розвитку мереж мистецьких шкіл в умовах запровадження децентралізації. Лист Міністерства культури України № 83/7-4/15-17 від 01.02.2017

URL:<https://mincult.files.wordpress.com/2015/07/d0bbd0b8d181d182-d0bcd196d0bdd0bad183d0bbd18cd182d183d180d0b8.pdf>

33. Рада з питань культурно-мистецької освіти.

URL :http://195.78.68.75/mcu/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=2451392

34. Комарова Л. Н. Система социокультурных функций детской школы искусств: методика и практика реализации в городском образовательном пространстве. М.: 2009. 26 с.

35. Сабелева О. В. Реализация культуротворческого потенциала личности в художественном образовании. Кемерово: 2008. 24 с.

36. Мистецька школа – це не тільки навчання дітей, це осередок гуртування спільноти. URL : <https://mkip.gov.ua/news/3569.html>

37. Генеза поняття «особистість» в українській психологічній науці: монографія/за ред. В.В. Турбан. Київ: Вид. Дім «Слово», 2020 рік. 178 с.

38. Офіційний сайт Всеукраїнської асоціації закладів мистецької освіти. URL : <http://associationzmin.org.ua/about>

39. Лист МКІП «Щодо освітнього процесу в мистецьких школах в умовах воєнного стану» від 22.03.2022 р. № 2267/9/22.

URL : <https://ibuhgalter.net/material/1310/25991>

40. Зміни від 26.05.2022 року до Наказу МКІП від 12.07.2018 року № 628 «Питання атестації педагогічних працівників закладів освіти сфери культури».

URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0632-22#Text>

41. Лист МКІП щодо початку нового 2022-2023 навчального року № 06/9/588-22 від 05.07.2022 р.

42. Панасюк В. Використання досвіду управління якості освіти. Підручник для директора. 2007. №8.С 42-51.С44.

43. Бутова. Н. О. Сутність і структура поняття «якість освітнього процесу» у філософській та психолого-педагогічній літературі. URL : <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN17/12bnotpl.pdf>.

44. Наказ Міністерства освіти і науки України №1480 від 30 листопада 2020 року «Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти».

URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1480729-20#Text>

45. Наказ Міністерства освіти і науки України №17 від 09 січня 2019 року «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти».

URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-19#Text>

46. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О., Ліннік О. О. Абетка директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. 2-ге видання, перероб. і доп. Київ: Державна служба якості освіти. 2021. 360 с.

47. Сулаєва Н. В. Підготовка вчителя в педагогічному просторі неформальної мистецької освіти : монографія. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2013. 408с.

48. Шмагало Р. Т. Енциклопедія художньої культури. Мистецька освіта бібліографія, документи, теорія. Львів : ЛНАМ, 2013. 518 с.

49. Успенська Л. Г. Управлінський проект «Імідж навчального закладу». 2016. № 1/3. С. 12–17.

50. Система культурно-мистецької освіти в Україні.

URL: http://mincult.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=244933672

51. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін) : монографія. К. : Освіта України, 2008. 274 с.

52. Мистецька освіта у вимірах сучасності: проблеми теорії та практики. Наукова школа Ольги Пилипівни Щолокової. Дніпропетровськ : Адверта, 2014. 305 с.

53. Масол Л. М., Гайдамака О. В., Белкіна Е. В. Методика навчання мистецтва у початковій школі : посібник для вчителів . Харків : Веста Ранок, 2006. 256 с.

54. Безгін О. І. Культурна політика та мистецька освіта: моделювання процесів : монографія. Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2013. 175 с.

55. Копієвська О. Р. Трансформаційні процеси в культурних практиках України: глобальний, глокальний контекст та локальні особливості (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) : дисертація. Київ, 2018. 487 с.

56. Колос Т. Перспективи розвитку культурно-мистецької освіти в контексті реформування освітнього законодавства.

URL : http://mincult.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=245097479

57. Каплинська О. Вплив мистецької освіти на формування відкритого освітнього середовища . Київ, 2015. Вип. 10. С. 117–128.
58. Дячук В. П. Іміджологія. Соціокультурний вимір : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2017. 308 с.
59. Масол Л.М. Загальна мистецька освіта і практика. К.: Промінь, 2006.92 с.
61. Колупаєва А. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання : наук.-метод. Посібник. К.: Науковий Світ, 2010. 196 с.
62. Шевців З. Основи інклюзивної педагогіки : підручник. Київ : ЦУЛ, 2017. 248 с.
63. Перхун Л. Впровадження інклюзивної освіти в українському освітньому просторі. Київ, 2018. 120с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Адміністративний моніторинг якості роботи відділів та відділень КЗ СМО «Мистецька школа № 2» КМР

КІЛЬКІСНИЙ ПОКАЗНИК

Контингент учнів

Початок 22-23н р	Кінець 22-23 н р	Початок 23-24 н р
Всього 230 учнів	Всього 230 учнів	Всього 270 учнів
Муз 162	Муз 156	Муз 168
Хореогр 36	Хореогр 37	Хореогр 43
Художнє 32	Художнє 37	Художнє 59
Ф-но 68	Ф-но 67	Ф-но 72
Оркест 63	Оркест 57	Оркест 66
Клас сольного співу 31	Клас сольного співу 32	Клас сольного співу 30

МУЗИЧНО - ТЕОРЕТИЧНИЙ ВІДДІЛ

Курси підвищення кваліфікації	Навчально-методична робота	Конкурси	Концерти	Позашкільна робота
1. 05.09.23 круглий стіл викладачів - теоретиків при муз коледжі 2. 19.09.23 Семінар-практикум ЦК "Спів" пед читання 3. 25-26.09.23 Всеукраїнськ форум "Позашкільна освіта 4. 25.09.23 Пед читання муз коледж "Робота в дитячому хорі"	1. 20.10.23 Технічний залік класу "Сольного співу" 2. 24.10.23 Методична доповідь Краснопоро вої К. В. "Психологічні парадигми"	1. 26.09.23 Всеукр конкурс "ART символ" Зубріліна Є. I м 2. 01.-02.10.23 Всеукр конк "Юні науковці" 3. 03.10.23 Всеукр конк "Дар" Голоднюк Д, I м 4. 07-10.10.23 Міжнародний "Зоряний янгол" Голоднюк Д, III м 5. 08-12.10.23 Міжнародний "Формула успіху" Зубріліна Є, II м	1. 26.09.23 Участь у концерті "Разом до Перемоги" 2. 11.10.23 Концерт "Осінній зорепад" 3. "З любовю до бабусь та дідусів" (відповідає на Околович К. Є.)	1. 16.09.23 Виступ Околович К. Є. на концерті до дня міста 2. 29.09.23 Нагородження Найталановитіших учнів Турбаба Мілана (викл. Краснопорова К. В.)

ФОРТЕПІАННИЙ ВІДДІЛ

Курси підвищення кваліфікації	Навчально-методична робота	Конкурси	Концерти	Позашкільна робота
1. 25-26.09.23 Всеукр форум "Позашкільна освіта" 2. 07.08.10.23 Всеукраїнський Вебінар Зубріліна К. Ю. 3. 16.09-16.10.23 "Виконавська майстерність" Гогорева М. А.	1. 19.09.23 Круглий стіл викладачів 2. 03.05.10.23 Технічний залік 3. 26.10.23 Методична доповідь викл Іванової Е. О. 4. 26.10.23 Методична Доповідь концертмейст Бігун Л. П.	1. 03.10.23 Всеукр конк "Дар" Сатановська К I м, Святкова В, I м 2. 08-12.10.23 Міжнарод конкурс "Формула успіху" Галіна М. I м, Палівець М, I м 3. 13-17.10.23 Міжнародний Конкурс "Європейська осінь" Гузь В, II м Святкова В, III м 4. Міжнарод Конкурс "Осіння зірка" Гайдар Злата, II м	1. 26.09.23 Участь викладачів у благодійн Концерті "Разом до перемоги" 2. 11.10.23 Концерт "Осінній зорепад" участь учнів Відділу 3. Участь у концерті "З любовю до бабусь та дідусів"	1. 29.09.23 Нагородження найталановитіших учнів Майоров Андрій Викл. Путільцева Л.М. Галіна Марія 2. Участь викл відділу у Тренінгу з домедичної допомоги

ВІДДІЛЕННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Курси підвищення кваліфікації	Навчально-методична робота	Конкурси	Виставки	Позашкільна Робота
	1. 23.09.2023 Пленерна Практика учнів II, III кл (викл. Василевська)	1. 17.09.23 Участь учнів відділення у конкурсі “Герої ДСНС” 2. 11. 10. 23 Нагороджен ня лауреатів міського конкурсу Дитячої творчості “Козак Мамай та його пісня”	1. 28. 09. 2023р Виставка робіт учнів I класу “Від козаків до Сучасних захисників” (викл. Дзінгель)	1. 16.09. 2023 р Святкування дня міста виставка робіт учнів відділення

ХОРЕОГРАФІЧНИЙ ВІДДІЛ

Курси підвищення кваліфікації	Навчально-методична робота	Кон курси	Кон церти	Позашкільна робота
1. 18.10.2023 р “Сучасні педагогічні технології у методиці викладання хореографічних дисциплін”	1. 24.10. 2023 р Методична доповідь Танько А. М. “Пошук та введення в репертуар концертмейс тера музики різних національних танців”			

Додаток В

Додаток С

MEZINÁRODNÁ DOBOVÁ SÚŤAŽ PRE DEŤA A MLÁDEŽ WAF – ART WORLD FESTIVALS
 S podporou Dobro L. kultúry – kultúrne centrum Mladého Slovenska v Bratislave
 Medzinárodný projekt SLOVENSKO – UKRAJINA

EUROPEAN AUTUMN

SLOVENSKO, BRATISLAVA
 13.10 – 17.10.2023

POĎAKOVANIE PRE:
Зубріліна Ксенія Юріївна

VYJADRUJÚ POĎAKOVANIE ZA PROFESIONALNI
 PRÍPRAVU ÚČASTNÍKOV NA MEDZINÁRODNÚ SÚŤAŽ
EUROPEAN AUTUMN.

UKRAJINA-SLOVENSKO
 Organizátor súťaže Oleksandr Shadrinskij
 WAF – ART WORLD FESTIVALS

POĎAKOVANIE

СЕРТИФІКАТ

№ МФ-18 003516

засвідчує, що
Зубріліна Ксенія Юріївна
 м. Кам'янське Дніпропетровська обл.
 КЗ СМО «МШ 2» Кам'янської МР
 брав (ла) участь у підвищенні кваліфікації
 18-й Міжнародній онлайн конференції

« Мистецький форум »

Тема конференції

**" Модернізація мистецької освіти у глобальному
 вимірі соціально-турбулентного світу "**

Та набув(-ла) таких компетентностей, передбачених стандартами мистецької освіти:
 професійні, інноваційні, цифрові .

- Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою в музичній педагогіці.
- Здатність використовувати нові професійні знання та навички в процесі педагогічної діяльності.
- Здатність застосовувати цифрові технології при проведенні занять та в методичній діяльності.
- Здатність взаємодіяти з професійним середовищем.
- Здатність демонструвати виконавську майстерність та/або знання предметної області (за видом мистецтва).

Відео та програма конференції розміщені на сторінці ФБ "Зоряні мости"
 (тривалість 15 год., 0,5 кредита ЄКТС)

Ж.В.Тетьора

Президент Міжнародної
 корпорації "Зоряні мости"

м. Київ
22.10.23 р.
 (дистанційно,
 zoom)